

თბილისის აგლომერაციის ატმოსფერული
ჰაერის ხარისხის მართვის 2024-2026
წლების გეგმის
2025 წლის იანვარი-ივნისის
მონიტორინგის ანგარიში

სარჩევი

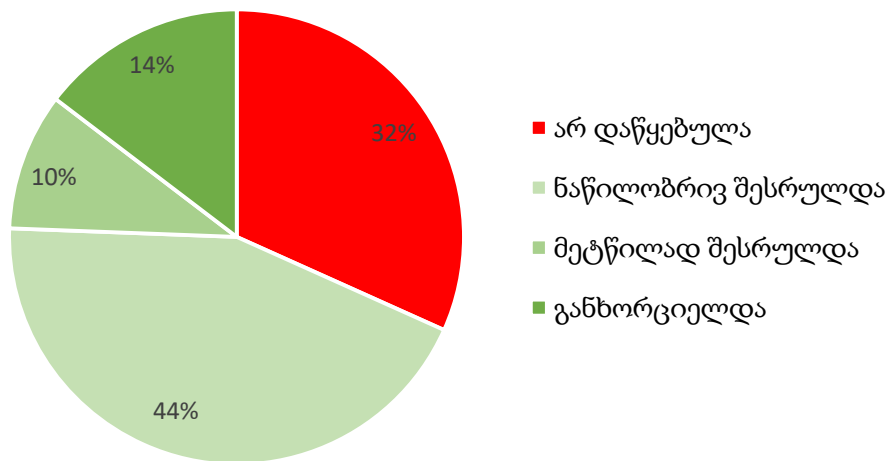
მოკლე შეჯამება.....	3
შესავალი	5
ზოგადი პროგრესი.....	6
დეტალური პროგრესი 1.1 ამოცანასთან დაკავშირებით	9
დეტალური პროგრესი 1.2 ამოცანასთან დაკავშირებით	10
დეტალური პროგრესი 1.3 ამოცანასთან დაკავშირებით	13
დეტალური პროგრესი 1.4 ამოცანასთან დაკავშირებით	14
გამოწვევები და რეკომენდაციები	16
კონსოლიდირებული სტატუსანგარიში	18

მოკლე შეჯამება

საქართველოს მთავრობის 2024 წლის 17 სექტემბრის N1361 განკარგულებით დამტკიცებული ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის მართვის 2024 - 2026 წლების გეგმა თბილისის აგლომერაციისთვის წარმოადგენს სექტორული მიმართულების პოლიტიკის დოკუმენტს, რომლის მიზანია თბილისის აგლომერაციაში ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის გაუმჯობესება.

წინამდებარე ანგარიში მოიცავს სამოქმედო გეგმის აქტივობების შესრულების შესახებ შეფასებას 2025 წლის 1 იანვრიდან - 2025 წლის 30 ივნისის ჩათვლით. ანგარიშის პროექტი განხილული და შეთანხმებულ იქნა თბილისის აგლომერაციის ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის გაუმჯობესების ხელშეწყობი სამუშაო ჯგუფის წევრების მიერ.

გეგმის აქტივობების განხორციელების დონე 2025 წლის 30 ივნისის მდგომარეობით

2025 წლის 30 ივნისის მდგომარეობით განხორციელდა სამოქმედო გეგმის აქტივობათა 14% (6 აქტივობა), მეტწილად შესრულდა აქტივობების 10% (4 აქტივობა), ხოლო ნაწილობრივ - 44% (18 აქტივობა). არ დაწყებულია 13 აქტივობის განხორციელება. საანგარიშო პერიოდში სამოქმედო გეგმის აქტივობების განხორციელების პროგრესმა შეადგინა 30%. ამოცანების ჭრილში განხორციელებული აქტივობების მიხედვით პროგრესი შეინიშნება 1.2 ამოცანაში, რომლის აქტივობები 36%-ითაა შესრულებული.

საანგარიშო პერიოდში განხორციელებულ მნიშვნელოვან აქტივობებს შორის აღსანიშნავია ქ. თბილისში განხორციელდა 77 სამრეწველო ობიექტის ინსპექტირება, გამოვლინდა ამტკერებადი სამშენებლო მასალების განთავსების, ტრანსპორტირების და რეალიზაციის შესახებ რეგულაციების დარღვევის 152 ფაქტი. დაირგო 346 ათასამდე ძირი ხე-მცენარე, მოეწყო 14.8 ათასამდე მ² ტროტუარი. ასევე, რეგულარულად ხდებოდა ქ. თბილისის სველი წესით დასუფთავება.

ქ. რუსთავი-ქ. თბილისის ავტობუსის ხაზს დაემატა 3 ახალი მარშრუტი. ავტობუსების სავალი ზოლები მოეწყო დედაქალაქის დამატებით 2 ქუჩაზე, ხოლო 9 ქუჩაზე დაინერგა ზონალურ-საათობრივი პარკირების სისტემა.

აზოტის დიოქსიდის (NO_2) გაფრქვევების შემსაღირებლად, მნიშვნელოვანი გამოწვევაა მოძველებული ავტოპარკი და ავტომობილების ზრდის მაღალი ტემპი, რის საპასუხოდ აუცილებელია სუფთა ავტომობილების და საზოგადოებრივი ტრანსპორტის მხარდაჭერის გაძლიერება. სამშენებლო სექტორიდან დაბინძურების შესამცირებლად, აუცილებელია არსებული რეგულაციების აღსრულების პროცესის გაუმჯობესება. ჰაერის ხარისხის შეფასებისა სისტემის გაუმჯობესებისა და საზოგადოების გარემოსდაცვითი ცნობიერების ამაღლების კუთხით გეგმით გათვალისწინებული აქტივობების განსახორციელებლად საჭიროა 2025-2026 წლებში ფინანსური და ადამიანური რესურსების მობილიზება. ასევე, საჭიროა სამოქმედო გეგმის განხორციელების მონიტორინგის პროცესში პასუხისმგებელი უწყებების მხრიდან უფრო მეტი ჩართულობა და სამოქმედო გეგმის სამდივნოს ადამიანური შესაძლებლობების გაუმჯობესება.

შესავალი

საქართველოს მთავრობის 2024 წლის 17 სექტემბრის N1361 განკარგულებით დამტკიცებული ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის მართვის 2024 - 2026 წლების გეგმა თბილისის აგლომერაციისთვის წარმოადგენს სექტორული მიმართულების პოლიტიკის დოკუმენტს. გეგმა მიზნად ისახავს თბილისის აგლომერაციაში ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების შემცირებას და ძირითადი დამბინძურებლების დონეების ნორმის ფარგლებში შენარჩუნებას, რაც მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს მოსახლეობის ჯანმრთელობაზე და გარემოზე. „ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის მონიტორინგისა და მართვის ზონებისა და აგლომერაციების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის 2021 წლის 30 აგვისტოს №2-1293 ბრძანების მიხედვით, ქ. თბილისის აგლომერაცია მოიცავს თვითმმართველ ქალაქს - თბილისის მუნიციპალიტეტს. გეგმის მიზნების შესაბამისად სამოქმედო გეგმა აერთიანებს ოთხ ამოცანას. ესენია:

-) ამოცანა 1.1 - თბილისის აგლომერაციაში ატმოსფერული ჰაერის მყარი ნაწილაკებით დაბინძურების შემცირება
-) ამოცანა 1.2 - თბილისის აგლომერაციაში აზოტის დიოქსიდის (NO₂) გაფრქვევების შემცირება
-) ამოცანა 1.3 - თბილისის აგლომერაციაში ატმოსფერული ჰაერის ხარისხისა და ადამიანის ჯანმრთელობაზე ჰაერის დაბინძურების ზემოქმედების შეფასების გაუმჯობესება
-) ამოცანა 1.4 - თბილისის აგლომერაციაში ატმოსფერული ჰაერის დაცვის შესახებ საზოგადოების ცნობიერების ამაღლება

წინამდებარე მონიტორინგის ანგარიში მოიცავს სამოქმედო გეგმის ამოცანებისა და აქტივობების შესრულების შესახებ დეტალურ ინფორმაციას 2025 წლის 1 იანვრიდან - 2025 წლის 30 იანვრამდე პერიოდში.

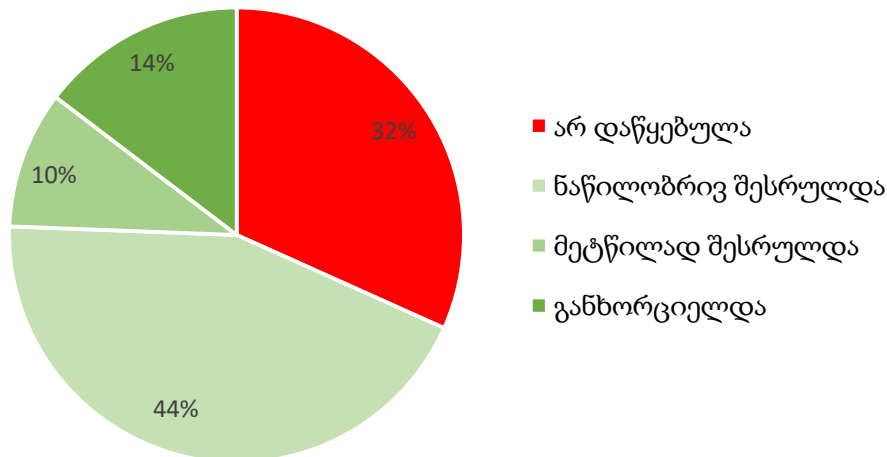
მონიტორინგის ანგარიში შემუშავდა საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს გარემოსა და კლიმატის ცვლილების დეპარტამენტის ატმოსფერული ჰაერის სამმართველოს კოორდინირებით პასუხისმგებელი უწყებებისგან მიღებული სტატუს ანგარიშების საფუძველზე. ანგარიში შესაბამისობაშია „პოლიტიკის დაგეგმვის, მონიტორინგისა და შეფასების წესის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2019 წლის 20 დეკემბრის N629 დადგენილებით განსაზღვრულ წლიური ანგარიშის შემუშავების მეთოდოლოგიასთან.

ანგარიშის პროექტი განხილული და შეთანხმებული იქნა საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის 2022 წლის 31 ოქტომბრის N2-812 ბრძანების საფუძველზე შექმნილი თბილისის აგლომერაციის ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის გაუმჯობესების ხელშეწყობის სამუშაო ჯგუფის წევრების მიერ.

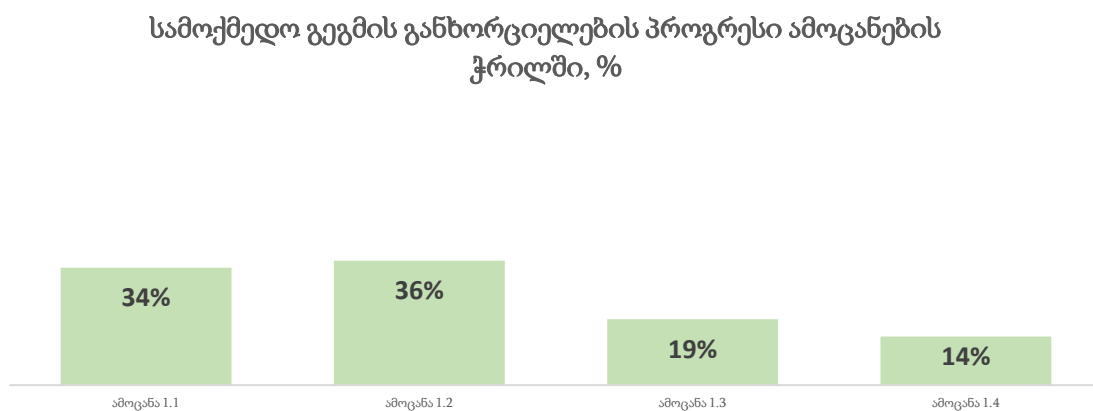
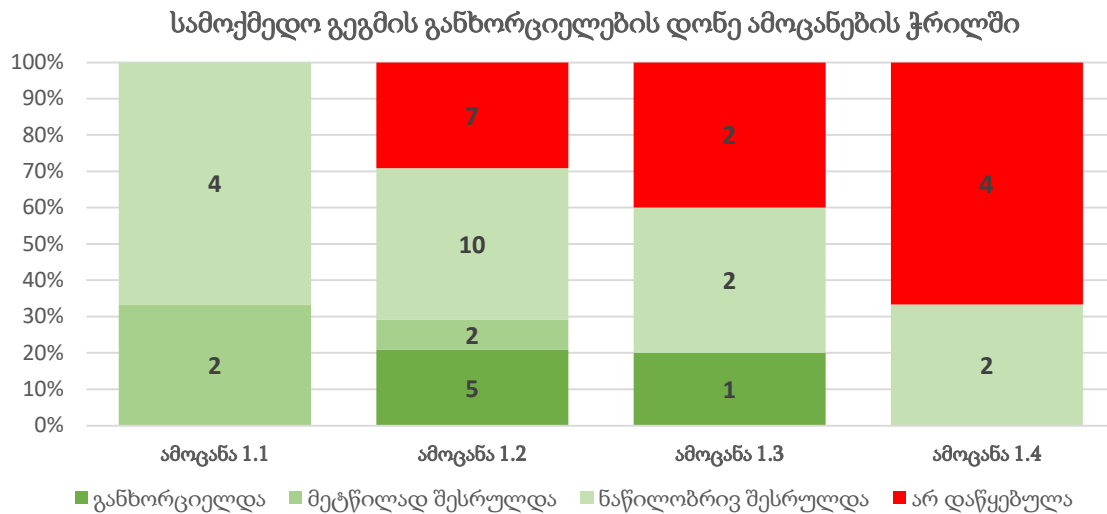
ზოგადი პროგრესი

როგორც უკვე აღინიშნა სამოქმედო გეგმა მიზნად ისახავს თბილისის აგლომერაციაში ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის გაუმჯობესებას, რაც გულისხმობს ყველა ძირითადი მავნე ნივთიერების, განსაკუთრებით კი აზოტის დიოქსიდისა და უმცირესი ზომის მყარი ნაწილაკების (PM₁₀, PM_{2.5}) კონცენტრაციის შემცირებას. 2025 წელს სამოქმედო გეგმის ფარგლებში დაგეგმილი 41 აქტივობიდან მიმდინარეობდა 23 აქტივობის განხორციელება. 2025 წლის 30 ივნისის მდგომარეობით განხორციელდა სამოქმედო გეგმის აქტივობათა 14% (6 აქტივობა). აგრეთვე, საანგარიშო პერიოდის დასასრულს მეტწილად შესრულდა აქტივობების 10% (4 აქტივობა), ხოლო ნაწილობრივ შესრულდა - 44% (18 აქტივობა). არ დაწყებულია 13 აქტივობის განხორციელება. საანგარიშო პერიოდში სამოქმედო გეგმის აქტივობების განხორციელების პროგრესმა შეადგინა 30%.

გეგმის აქტივობების განხორციელების დონე 2025 წლის 30 ივნისის მდგომარეობით

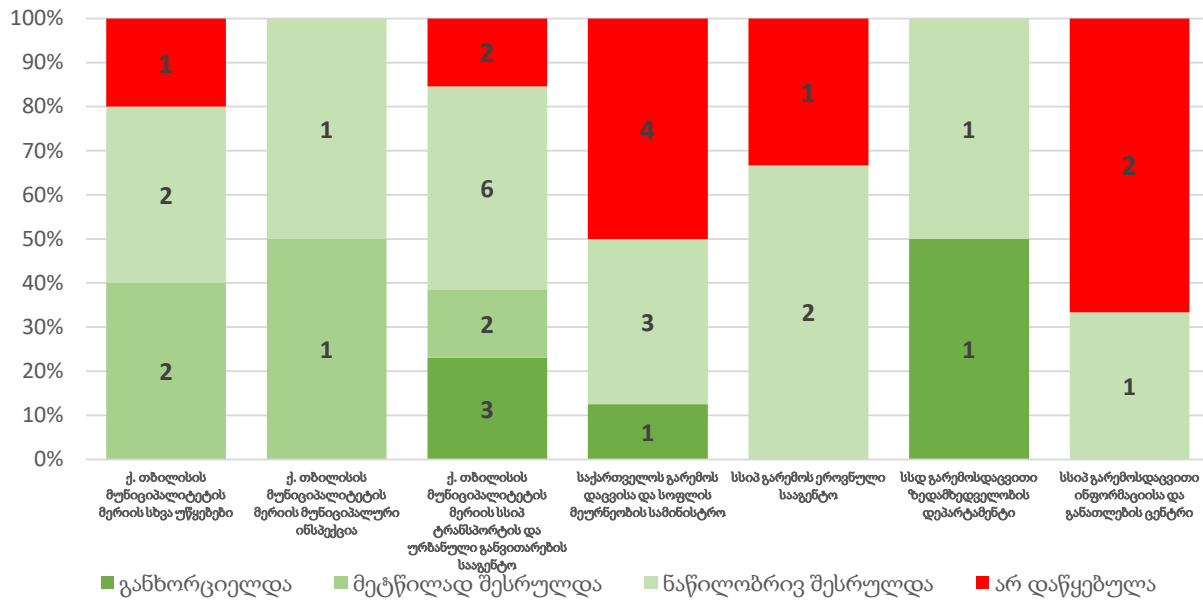

ამოცანების ჭრილში განხორციელებული აქტივობების მიხედვით პროგრესი შეინიშნება 1.2 ამოცანაში, რომლის ფარგლებში ყველაზე მეტი - 24 აქტივობაა დაგეგმილი და აქტივობები 36%-ითაა შესრულებული. 1.1 ამოცანის აქტივობები - 34%-ით, ხოლო 1.3 და 1.4 ამოცანების პროგრესი 19% და 14%-ს შეადგენს.

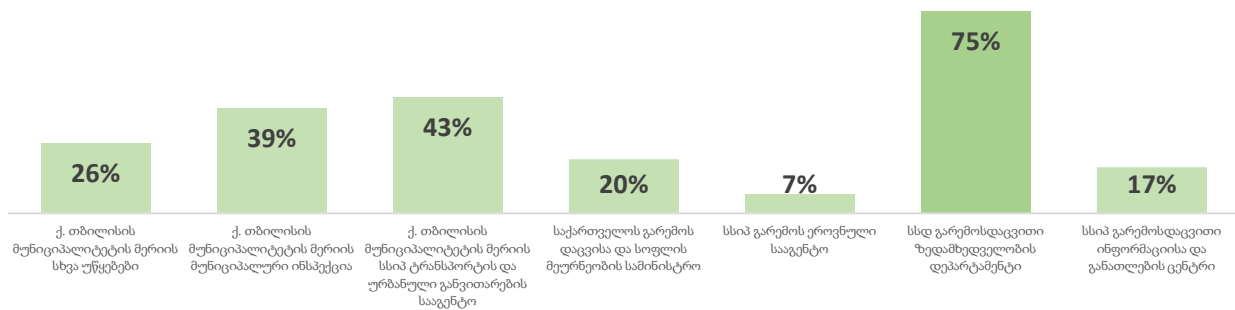

განმახორციელებელი უწყებების ჭრილში განხორციელებული აქტივობების მიხედვით მნიშვნელოვანი პროგრესი აქვს ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის სსიპ ტრანსპორტის და ურბანული განვითარების სააგენტოსა და სსდ გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტს, რომელთაც აქტივობები შესაბამისად 43% და 75%-ით შეასრულეს.

სამოქმედო გეგმის განხორციელების დონე პასუხისმგებელი უწყებების კრილში

სამოქმედო გეგმის განხორციელების პროგრესი პასუხისმგებელი უწყებების კრილში, %

საანგარიშო პერიოდში განხორციელებულ მნიშვნელოვან აქტივობებს შორის აღსანიშნავია ქ. თბილისში გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის სისტემის გაძლიერების მიმართულებით გადადგმული ნაბიჯები. კერძოდ, განხორციელდა 77 სამრეწველო ობიექტის 84 ინსპექტირება, გამოვლინდა მშენებლობისა და დემონტაჟის დროს მტვრის ემისიების პრევენციის შესახებ რეგულაციების დარღვევის 34 ფაქტი და ამტვერებადი სამშენებლო მასალების განთავსების, ტრანსპორტირების და რეალიზაციის შესახებ რეგულაციების დარღვევის 118 ფაქტი.

ღია გრუნტიდან მტვრის ნაწილაკების გაფრქვევის შესამცირებლად დედაქალაქში დაირგო 345 885 ძირი ხე-მცენარე, მოეწყო 14 754 მ² ტროტუარი. ასევე, რეგულარულად ხდებოდა ქ. თბილისის 35 ქუჩის სველი წესით დასუფთავება და 100-მდე ქუჩის მორწყვა და მორეცხვა.

ავტობუსების სავალი ზოლები მოეწყო დედაქალაქის დამატებით 2 ქუჩაზე, ხოლო 9 ქუჩაზე დაინერგა ზონალურ-საათობრივი პარკირების სისტემა. შემუშავდა ქუჩის დიზაინის

სტანდარტების გზამკვლევი. ქ. რუსთავი-ქ. თბილისის საზოგადოებრივი ტრანსპორტის ხაზს დაემატა 3 მარშრუტი 45 ახალი ავტობუსით.

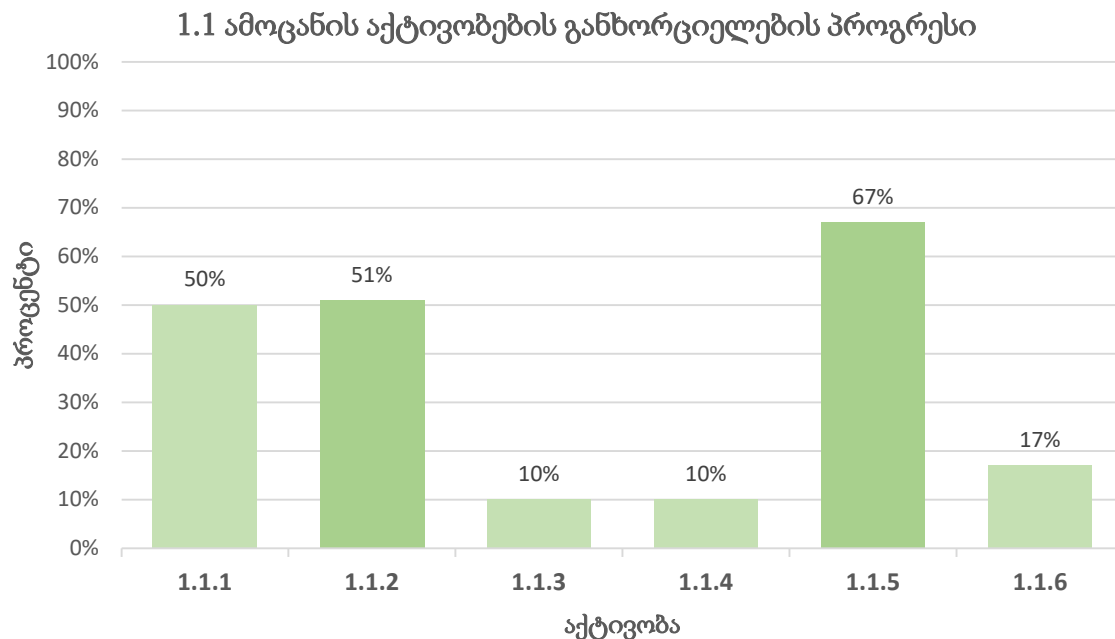
საანგარიშო პერიოდში ჩატარდა ქ. თბილისში სამშენებლო საქმიანობის რეგულირებისა და პრაქტიკის შეფასება და მომზადდა შესაბამისი ანგარიში. აგრეთვე, სექტორში გარემოსდაცვითი ცნობიერების დონის ასამაღლებლად შემუშავდა საინფორმაცია მასალები და ჩატარდა სემინარი სამშენებლო ოპერატორების მონაწილეობით.

დეტალური პროგრესი 1.1 ამოცანასთან დაკავშირებით

ამოცანა 1.1 - თბილისის აგლომერაციაში ატმოსფერული ჰაერის მყარი ნაწილაკებით დაბინძურების შემცირება

პროგრესი:

2025 წლის 30 ივნისის მდგომარეობით, 1.1 ამოცანის 6 აქტივობიდან 4 აქტივობა შესრულებულია ნაწილობრივ, 2 აქტივობა კი მეტწილად. შესრულების პროგრესმა შეადგინა 34%. აქტივობები ძირითადად განხორციელდა ადმინისტრაციული და საბიუჯეტო დაფინანსებით. სამოქმედო გეგმის ფარგლებში 1.1 ამოცანის განსახორციელებლად გამოყოფილი 48 031 281 ლარიდან საანგარიშო პერიოდში დაიხარჯა 7 612 184 ლარი.

საანგარიშო პერიოდში განხორციელებული აქტივობებიდან აღსანიშნავია, რომ ღია გრუნტიდან მტვრის ნაწილაკების გაფრქვევის შესამცირებლად ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე დაირგო 345 885 ძირი მწვანე ნარგავი. ასევე, მშრალ პერიოდებში მუდმივად ხდებოდა თანამედროვე მეთოდებით ქ. თბილისის 35 ქუჩის სველი წესით დასუფთავება და 100-მდე ქუჩის მორწყვა და მორეცხვა.

აღსანიშნავია, თბილისის აგლომერაციაში გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის სისტემის გაძლიერების მიმართულებით გადადგმული ნაბიჯები. კერძოდ, საანგარიშო პერიოდში თბილისის აგლომერაციაში გზ-ს მიერ განხორციელდა 77 სტაციონარული სამრეწველო ობიექტის 84 ინსპექტირება. მუნიციპალური ინსპექციის მიერ კი დაფიქსირდა მშენებლობისა და დემონტაჟის დროს მტვრის ემისიების პრევენციის შესახებ რეგულაციების დარღვევის 34 ფაქტი და გამოვლინდა ამტვერებადი სამშენებლო მასალების განთავსების, ტრანსპორტირების და რეალიზაციის შესახებ რეგულაციების დარღვევის 118 შემთხვევა, რაზედაც განხორციელდა შესაბამისი სამართლებრივი პროცედურები.

რისკები:

ამოცანის სრულყოფილად განხორციელებისა და მისი შედეგის ინდიკატორის სამიზნე მაჩვენებლის მიღწევისათვის, განსაკუთრებით მნიშვნელოვანია სამშენებლო სექტორიდან დაბინძურების შემცირება, რაც წარმოადგენს დედაქალაქში მყარი ნაწილაკების ძირითად ანთროპოგენულ წყაროს. ამ მხრივ აუცილებელია რეგულაციების გამკაცრება და უკვე არსებული რეგულაციების აღსრულების პროცესის გაუმჯობესება, განსაკუთრებით მშენებლობისა და დემონტაჟის დროს მტვრის ემისიების პრევენციის მიზნით. აღსანიშნავია, რომ „მეორეული საბურავების, შავი და ფერადი ლითონების ჯართის, ექსპლუატაციიდან გამოსული სატრანსპორტო საშუალებებისა და მათი ნაწილების, ადვილად აალებადი, ფეთქებადი ან ამტვერებადი მასალის განთავსების ან/და რეალიზაციის წესის დამტკიცების თაობაზე“ ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2020 წლის 28 თებერვლის №54-35 დადგენილების მოთხოვნების 2026 წლის 1 იანვრიდან ძალაში შესვლის გამო, განხორციელდა ამტვერებადი მასალის განთავსებისა და რეალიზაციის პუნქტების იდენტიფიცირება და ინფორმირება ახალ სამართლებრივ მოთხოვნებთან დაკავშირებით.

აქტივობების დონეზე, მისასაღმებელია, რომ მყარი ნაწილაკებით ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების თვალსაზრისით დედაქალაქში ხორციელდება ქუჩების სველი წესით დასუფთავება. საჭიროა დასუფთავების პროცესი იყოს რეგულარული განსაკუთრებით წლის მშრალ და ცხელ პერიოდებში და მოცულ იქნას დედაქალაქის კიდევ უფრო მეტი ქუჩა.

შემდგომი ნაბიჯები:

2025 წელს გაგრძელდება 1.1 ამოცანის ფარგლებში გეგმით გათვალისწინებული ყველა აქტივობის განხორციელება. კერძოდ:

-)/ გაგრძელდება თბილისის აგლომერაციაში არსებული საწარმოების ინსპექტირება;
-)/ გაგრძელდება ამტვერებადი სამშენებლო მასალების განთავსებისა და ტრანსპორტირების ზედამხედველობა;
-)/ გაგრძელდება ქ.თბილისის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე მწვანე ნარგავების დარგვის და ტყის გაშენება-აღდგენის ღონისძიებები;
-)/ დედაქალაქის ქუჩების სველი წესით დამუშავება განხორციელდება რეგულარულად.

დეტალური პროგრესი 1.2 ამოცანასთან დაკავშირებით

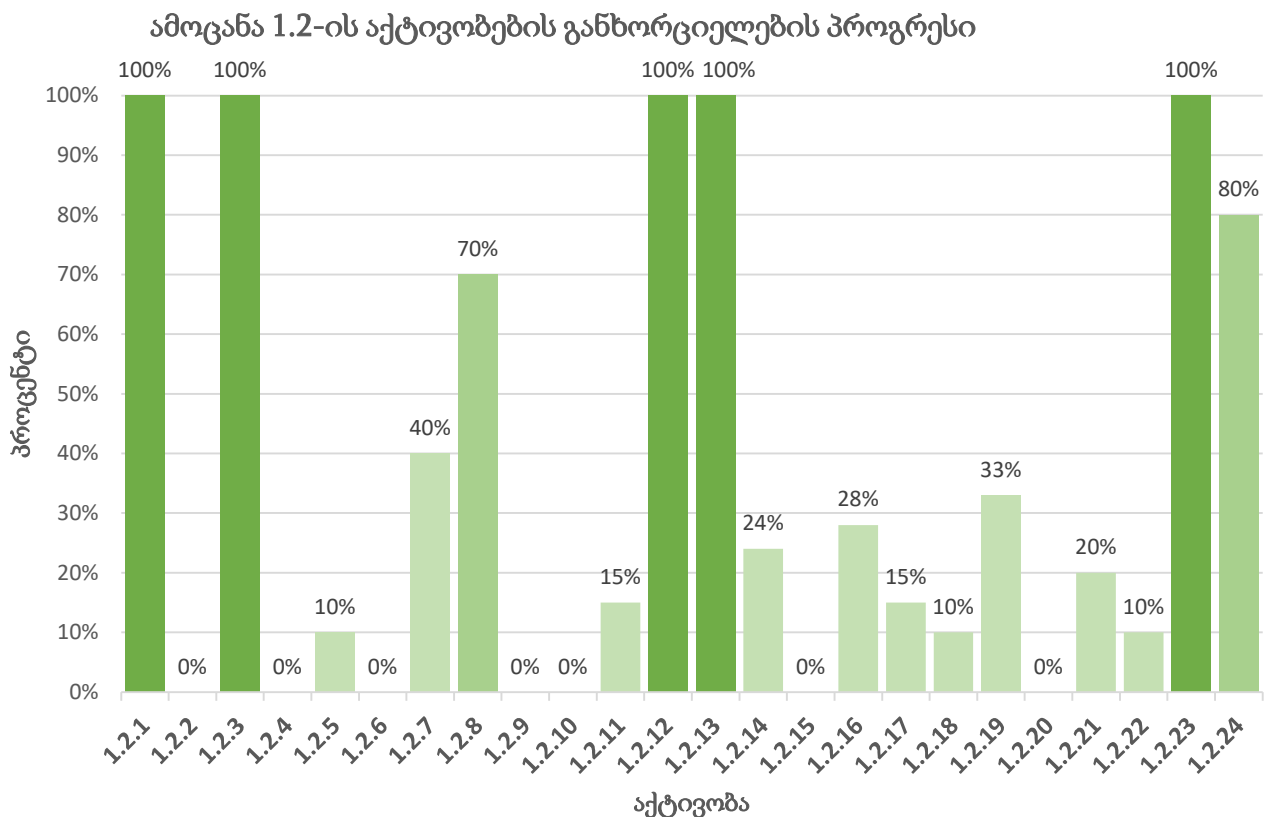
ამოცანა 1.2 - თბილისის აგლომერაციაში აზოტის დიოქსიდის (NO₂) გაფრქვევების შემცირება

პროგრესი:

საანგარიშო პერიოდში მიმდინარეობა ამოცანა 1.2-ის ფარგლებში დაგეგმილი 12 აქტივობის განხორციელება. 2025 წლის 30 ივნისის მდგომარეობით კი ამოცანით გათვალისწინებული 24 აქტივობიდან:

-)/ 5 აქტივობა სრულად განხორციელდა (100%).
-)/ 10 აქტივობა ნაწილობრივ შესრულდა;
-)/ 2 აქტივობა მეტწილად შესრულდა;
-)/ 7 აქტივობა ჯერ არ დაწყებულა (0%).

ჯამში, მეორე ამოცანის პროგრესი 36%-ს შეადგენს. აქტივობები განხორციელდა ადმინისტრაციული და საბიუჯეტო ხარჯებით. სამოქმედო გეგმის ფარგლებში 1.2 ამოცანის განსახორციელებლად გამოყოფილი 15 063 656 ლარიდან საანგარიშო პერიოდში დაიხარჯა 1 870 400 ლარი.

საანგარიშო პერიოდში განხორციელებული აქტივობებიდან საზოგადოებრივი ტრანსპორტის განვითარების კუთხით აღსანიშნავია, რომ 2025 წელს რუსთავი-თბილისის ხაზს დაემატა 3 მარშრუტი 45 ავტობუსით ახალი ავტობუსით, რაც შეამცირებს კერძო ავტომობილებზე დამოკიდებულებას. აგრეთვე, ავტობუსების სავალი ზოლები მოეწყო დედაქალაქის დამატებით 2 ქუჩაზე, რაც საშუალებას აძლევს საზოგადოებრივ ტრანსპორტს უფრო სწრაფად და ეფექტურად გადაადგილდეს. პარალელურად, თბილისის მუნიციპალიტეტში 9 ქუჩაზე

დაინერგა ზონალურ-საათობრივი პარკირების სისტემა, რაც ავტომობილების ნაკადების უკეთეს რეგულირებას უწყობს ხელს.

გადაადგილების ალტერნატიული საშუალებების განვითარების კუთხით აღსანიშნავია, რომ საანგარიშო პერიოდში მოეწყო 14 754 მ² ტროტუარი. მნიშვნელოვანია, რომ ახალი ინფრასტრუქტურული პროექტები უკვე ითვალისწინებს ტროტუარების რეაბილიტაციას და მათი ტექნიკური პარამეტრების გაუმჯობესებას, რაც ქალაქში ფეხით გადაადგილებას უფრო კომფორტულს და უსაფრთხოს ხდის.

საანგარიშო პერიოდში მიმდინარეობდა ინტეგრირებული სატრანსპორტო სისტემის დეტალური დიზაინის შემუშავება, რომელიც არა მხოლოდ სატრანსპორტო ნაკადების მართვას გააუმჯობესებს, არამედ ჰაერის რეალური მდგომარეობის გათვალისწინებით იმუშავებს. ასევე, საანგარიშო პერიოდში შემუშავდა ქუჩის დიზაინის სტანდარტების გზამკვლევი (Street Design Guidelines), რომლის მიზანია ქუჩის დიზაინის მიმართულებით საუკეთესო საერთაშორისო პრაქტიკის დანერგვა ქ. თბილისში. ურბანულ გარემოში სატრანსპორტო საშუალებების ექსპლუატაციისას წარმოქმნილი ხმაურის შემცირების მიზნით განხორციელდა საკანონმდებლო ცვლილებები, რომლის მიხედვით თვითნებურად გადაკეთებული მაყუჩის მქონე ავტომობილის მართვისთვის პირს დაეკისრება ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობა.

საანგარიშო პერიოდში დაიწყო უფრო სუფთა და ახალი ავტომობილების იმპორტის წახალისების მიზნით განხორციელებული საგადასახადო რეფორმის შედეგების ანალიზი და საქართველოში ავტომობილის ემისიის სტანდარტების აღსრულების სისტემის შეფასება.

რისკები:

აზოტის დიოქსიდის ნორმაზე გადაჭარბებული კონცენტრაციის მიზეზია მოძველებული ავტოპარკი და ავტომობილების მზარდი რაოდენობა. მიუხედავად იმისა, რომ განხორციელდა მნიშვნელოვანი ნაბიჯები NO₂-ის შემცირებისკენ, ჯერ კიდევ საჭიროა დამატებითი ძალისხმევა, განსაკუთრებით სატრანსპორტო ნაკადების ეფექტური მართვისა და დაბალი ემისიის მქონე სატრანსპორტო საშუალებების გამოყენების წახალისების მიმართულებით. ჰაერის ხარისხის გაუმჯობესებისთვის აუცილებელია ამოცანით გათვალისწინებული აქტივობების სრული, დროული და ეფექტური იმპლემენტაცია.

შემდგომი ნაბიჯები:

2025 წლის მეორე ნახევარში 1.2 ამოცანის ფარგლებში გაგრძელდება გეგმით გათვალისწინებული შემდეგი აქტივობები:

- 1) ავტოსატრანსპორტო საშუალებების გამონახოლქვის კონტროლის გაძლიერება კვლავ პრიორიტეტული მიმართულება იქნება. დახარჯეზებული ავტომობილებისთვის სავალდებულო ტექნიკური ინსპექტირების ვალდებულების ინიცირება შეამცირებს დაბინძურებული მანქანების მოძრაობას ქალაქის ქუჩებში, რაც NO₂-ის კონცენტრაციის კლებას შეუწყობს ხელს.
- 2) გაგრძელდება ინფრასტრუქტურული პროექტები, რომელთა მიზანია ფეხით და ველოსიპედით გადაადგილების ხელშეწყობა;

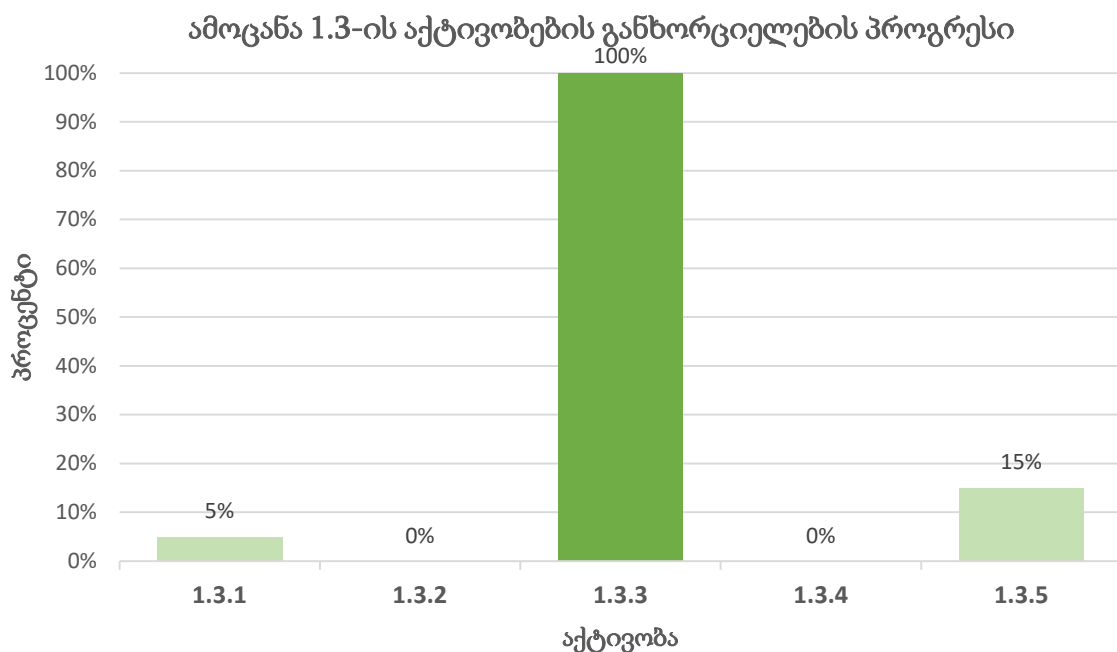
-) გაიზრდება ელექტრომობილების დამტენების რაოდენობა და ელექტრომობილების პარკინგის და დამტენებით უზრუნველყოფის მიზნით მრავალბინიან მშენებლობაზე დაწესდება სტანდარტი;
-) შეფასდება საქართველოში ავტომობილის ემისიის სტანდარტების აღსრულების სისტემა და მომზადდება რეკომენდაციები აღნიშნული სისტემის გაუმჯობესებისთვის;
-) შეფასდება უფრო სუფთა და ახალი ავტომობილების იმპორტის წახალისების მიზნით 2017 წელს განხორციელებული საგადასახადო რეფორმის შედეგები;
-) გაგრძელდება ქ. თბილისში მიწისზედა სარკინიგზო ტრანსპორტის განვითარების ტექნიკურ-ეკონომიკურ მიზანშეწონილობის კვლევის ჩასატარებელი სამუშაოები;
-) განისაზღვრება სატრანსპორტო საშუალების ექსპლუატაციისას წარმოქმნილი ხმაურის დასაშვები ნორმები და მათთან შესაბამისობის დადგენის წესი;
-) გაგრძელდება ქუჩისა და საგზაო ინფრასტრუქტურის დიზაინის თანამედროვე სტანდარტებისა და ჭკვიანი შუქნიშნების დიზაინის შემუშავება.

დეტალური პროგრესი 1.3 ამოცანასთან დაკავშირებით

ამოცანა 1.3 - თბილისის აგლომერაციაში ატმოსფერული ჰაერის ხარისხისა და ადამიანის ჯანმრთელობაზე ჰაერის დაბინძურების ზემოქმედების შეფასების გაუმჯობესება

პროგრესი:

1.3 ამოცანის ფარგლებში დაგეგმილი 5 აქტივობიდან 1 განხორციელდა სრულად, 2 შესრულდა ნაწილობრივ, ხოლო 2 აქტივობის შესრულება არ დაწყებულა. შესრულების პროგრესმა შეადგინა 19%. აქტივობების განსახორციელებლად გათვალისწინებული 640 000 ლარიდან საანგარიშო წელს დაიხარჯა 45 000 ლარი.

ფინანსური რესურსებისა და შესაბამისი ექსპერტიზის დეფიციტმა მნიშვნელოვნად შეზღუდა აღნიშნული აქტივობების განხორციელების პროცესი. ამ მიმართულებით პროგრესის მიღწევა დამოკიდებულია საერთაშორისო დონორული დაფინანსების მოპოვებასა და საერთაშორისო ექსპერტების ჩართულობაზე.

საანგარიშო პერიოდში ჩატარდა ქ. თბილისში სამშენებლო საქმიანობის რეგულირებისა და პრაქტიკის შეფასება და მომზადდა შესაბამისი ანგარიში. ანგარიშის მიხედვით მიუხედავად იმისა, რომ სამშენებლო საქმიანობიდან ჰაერის დაბინძურების შემცირებისა და შრომის უსაფრთხოების გარკვეული რეგულაციები ქვეყანაში არსებობს, ისინი ხშირად არ სრულდება თანმიმდევრულად ან მკაცრად.

აგრეთვე, საანგარიშო პერიოდში ევროპელმა ექსპერტებმა ჩაატარეს კვლევა და მოამზადეს ანგარიში, რომელშიც განსაზღვრულია ჰაერის ხარისხის მოდელირების სისტემის დანერგვისა და განხორციელებისთვის საჭირო გამოთვლითი რესურსებისა და პერსონალის საჭიროებები.

რისკები:

ჰაერის ხარისხის შეფასებისა და მისი გაუმჯობესებისთვის დაგეგმილი აქტივობების განხორციელება გარკვეულ გამოწვევებთან არის დაკავშირებული. განსაკუთრებით აღსანიშნავია, რომ პროცესის წინსვლა დიდწილად დამოკიდებულია დაფინანსების უზრუნველყოფაზე, რაც მნიშვნელოვნად ზღუდავს საკუთარი რესურსებით თანამედროვე მეთოდოლოგიების დანერგვას, ასევე შესაბამისი სპეციალისტების კვალიფიკაციის ამაღლებას.

შემდგომი ნაბიჯები:

2025 წელს 1.3 ამოცანის ფარგლებში დონორული მხარდაჭერით განხორციელდება გეგმით გათვალისწინებული შემდეგი აქტივობები:

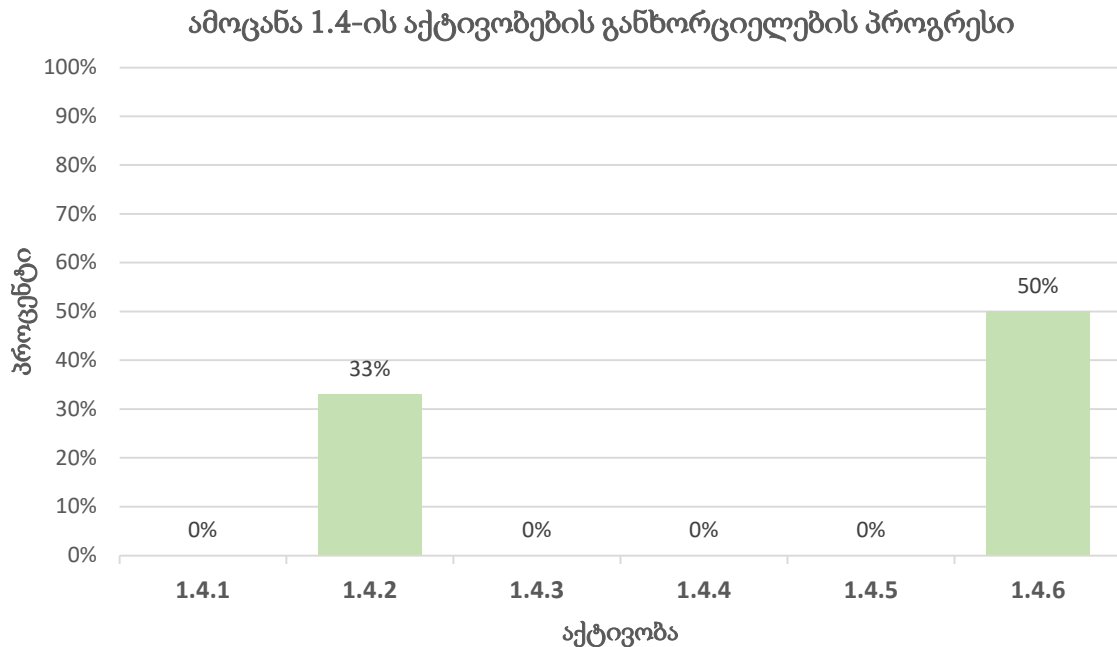
- 1) დაიწყება ჰაერის ხარისხობრივი მონაცემების მართვის სტანდარტული საოპერაციო პროცედურების შემუშავება და მოხდება შესაბამის საკითხზე სსიპ გარემოს ეროვნული სააგენტოს სპეციალისტების გადამზადება;
- 2) დაიწყება ჰაერის ხარისხის მოდელირებისა და პროგნოზირების სისტემის შემუშავება, რომელიც მოიცავს ჰაერის ხარისხის მოდელს თბილისის აგლომერაციისთვისაც.

დეტალური პროგრესი 1.4 ამოცანასთან დაკავშირებით

ამოცანა 1.4 - თბილისის აგლომერაციაში ატმოსფერული ჰაერის დაცვის შესახებ საზოგადოების ცნობიერების ამაღლება

პროგრესი:

ამოცანა 1.4-ის ფარგლებში დაგეგმილი 6 აქტივობიდან 2 შესრულდა ნაწილობრივ. დანარჩენი 4-ის განხორციელება არ დაწყებულა. აქტივობების შესრულების პროგრესმა კი შეადგინა 14%. აქტივობებზე გამოყოფილი 1 738 205 ლარიდან საანგარიშო პერიოდში დაიხარჯა 500 ლარი.

ამოცანის ფარგლებში 2025 წლის 25 ივნისს სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრში გაიმართა სემინარი სამშენებლო სექტორიდან ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების შემცირების საუკეთესო პრაქტიკასა და თანამედროვე მიდგომებზე, რომელშიც მონაწილეობდნენ სამშენებლო კომპანიების, ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის, სსიპ შრომის ინსპექციის, საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროსა და მსოფლიო ბანკის წარმომადგენლები. ასევე, სამშენებლო საქმიანობიდან ჰაერის დაბინძურების შემცირების თაობაზე საერთაშორისო ექსპერტის მიერ მომზადებულია ცნობიერების დონის ასამაღლებელი რიგი მასალები.

რისკები:

არასაკმარისი ფინანსური და ადამიანური რესურსი წარმოადგენს მნიშვნელოვან გამოწვევას სრულფასოვანი გარემოსდაცვითი საინფორმაციო და ცნობიერების ამაღლების ღონისძიების ორგანიზებისთვის, რაც ასევე მნიშვნელოვანი ხელშემშლელი გარემოებაა 1.4 ამოცანის აქტივობების განხორციელებისთვის. საჭიროა უფრო მეტი ძალისხმევა, რათა ამოცანის ფარგლებში დასახული სამიზნე მაჩვენებლები გეგმის განხორციელების დასასრულს იქნას მიღწეული.

შემდეგი ნაბიჯები

2025 წელს გაგრძელდება გარემოსდაცვითი ცნობიერების დონის ამაღლების აქტივობები, რომლის ფარგლებში მოეწყობა სხვადასხვა სახის ღონისძიება და გავრცელდება საინფორმაციო მასალები.

გამოწვევები და რეკომენდაციები

თბილისის აგლომერაციაში ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების შემცირების პროცესში მრავალი გამოწვევა იკვეთება, რაც ამოცანების და ამოცანების ფარგლებში გათვალისწინებული აქტივობების სრულფასოვან განხორციელებას აფერხებს.

აზოტის დიოქსიდის (NO_2) გაფრქვევების შემცირების მხრივ, კვლავ მნიშვნელოვანი გამოწვევაა მოძველებული ავტოპარკი და ავტომობილების ზრდის მაღალი ტემპი, რაც ამჟამად ჰაერის დაბინძურების ერთ-ერთი მთავარი წყაროა. მიუხედავად იმისა, რომ 24 აქტივობიდან 5 სრულად შესრულდა და 12 მიმდინარეობს, ჯერ კიდევ 7 აქტივობა არ არის დაწყებული. ავტოსატრანსპორტო საშუალებების გამონაბოლქვის კონტროლი გაძლიერდა, თუმცა ტექნიკური ინსპექტირების გვერდის ავლის შემთხვევები მაინც ფიქსირდება, რაც პრობლემას კვლავ აქტუალურს ხდის. აზოტის დიოქსიდით დაბინძურების შემცირების კუთხით, ეკოლოგიური ტრანსპორტის წახალისება უმნიშვნელოვანესი საკითხია, განსაკუთრებით მაშინ როცა მსგავსი ტრანსპორტის (ჰიბრიდი, ელექტრო) წილი ავტოპარკში მცირეა, ხოლო იმპორტში მხოლოდ ერთ მეოთხედ ნაწილს მოიცავს. საჭიროა ჰიბრიდების, ელექტრომობილების და საზოგადოებრივი ტრანსპორტის მხარდაჭერის გაძლიერება, რათა შემცირდეს კერძო ავტომობილებზე დამოკიდებულება. აუცილებელია გეგმით განსაზღვრულ აქტივობებთან ერთად დაიგეგმოს და განხორციელდეს დამატებითი აქტივობები ეროვნულ დონეზე, ვინაიდან აზოტის დიოქსიდით დაბინძურება საქართველოს სხვა მსხვილ ქალაქებშიც ფიქსირდება.

სამშენებლო სექტორიდან დაბინძურების შესამცირებლად, რომელიც დედაქალაქში მყარი ნაწილაკების ძირითად ანთროპოგენულ წყაროს წარმოადგენს, აუცილებელია უკვე არსებული რეგულაციების აღსრულების პროცესის გაუმჯობესება, რისთვისაც უნდა მოხდეს სახედავად დეტალური უწყების ადამიანური შესაძლებლობის გაძლიერება და მონიტორინგის მეთოდოლოგიის გაუმჯობესება.

ჰაერის ხარისხის შეფასებისა და მისი ჯანმრთელობაზე გავლენის შეფასების მიმართულებით პროგრესი მინიმალურია. ჰაერის ხარისხის მონიტორინგის სისტემა არსებითად უცვლელია, რაც ამოცანის მხოლოდ 19%-იან შესრულებას განაპირობებს. ამ კუთხით არასაკმარისი კვალიფიკაცია და რესურსების სიმწირე მნიშვნელოვან დაბრკოლებას ქმნის, რის საპასუხოდაც საჭიროა დამატებითი კადრების მოზიდვა, არსებული კადრების გადამზადება და ფინანსური მხარდაჭერის უზრუნველყოფა მათ შორის საერთაშორისო საფინანსო ინსტიტუტებიდან.

საზოგადოების ცნობიერების ამაღლება ჰაერის დაბინძურების შემცირების პროცესში გადაწყვეტი ფაქტორია. ამ მიმართულებით საანგარიშო პერიოდში ქ. თბილისში თითქმის არ ჩატარებულა საინფორმაციო ღონისძიება, რაც ჰაერის დაბინძურების შემცირების პროცესში მოსახლეობის ჩართულობას ამცირებს. მიზანშეწონილია გეგმით გათვალისწინებული აქტივობების სრულად განხორციელება, რაც კიდევ უფრო გააძლიერებს საზოგადოების ინფორმირებულობას და მონაწილეობის ხარისხს ჰაერის დაბინძურების შემცირების პროცესში. მოსახლეობის ჩართულობის გასაზრდელად სასურველია საჯარო შეხვედრების, ტრენინგებისა და საგანმანათლებლო პროგრამების ორგანიზება როგორც სკოლებში, ისე საზოგადოებრივ სივრცეებში.

კიდევ ერთი მნიშვნელოვანი გამოწვევა, რაც ხელს უშლის სამოქმედო გეგმის განხორციელების პროცესის მონიტორინგს არის არასაკმარისი ადამიანური რესურსები სამოქმედო გეგმის სამდივნოში (ატმოსფერული ჰაერის სამმართველო) და პასუხისმგებელი უწყებების მხრიდან პროცესში არასაკმარისი ჩართულობა, რაც გამოიხატება ცალკეული უწყებების მხრიდან სამდივნოსთვის არასრულყოფილად და დაგვიანებით ინფორმაციის მოწოდებაში. აღნიშნული გარემოება ართულებს გეგმის განხორციელების პროგრესის ზუსტ შეფასებას და ანგარიშების დროულ მომზადებას.

დასასრულს, თბილისის აგლომერაციაში ჰაერის დაბინძურების შემცირების პროცესს მნიშვნელოვანი გამოწვევები აქვს, თუმცა სწორი კოორდინაციის, დამატებითი რესურსებისა და დროული ღონისძიებების გატარებით შესაძლებელია ჰაერის ხარისხის გაუმჯობესება და მოსახლეობის ჯანმრთელობაზე არსებული რისკების შემცირება.

კონსოლიდირებული სტატუსანგარიში

#	აქტივობა	აქტივობის შედეგის ინდიკატორი	პასუხისმგებელი უწყება	შესრულების ვადა	სტატუსი	პროგრესი	მოკლე აღწერა	ფერი	ბიუჯეტი 2024-2026 (ლ)	ბიუჯეტის შესრულება 2025	გამოწვევები, რისკები, რეკომენდაციები (მოკლე აღწერა)
1.1.1	თბილისის აგლომერაციაში არსებული საწარმოების ინსპექტირების რაოდენობის გაზრდა	თბილისის აგლომერაციაში წელიწადში ჩატარებული სულ მცირე 200 ინსპექტირება	სსდ გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტი	2026 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - ნაწილობრივ შესრულდა	50%	2025 წლის 6 თვეში თბილისის აგლომერაციაში განხორციელდა 77 რეგულირების ობიექტის 84 ინსპექტირება, მათ შორის, წლიური გეგმით გათვალისწინებული 6 ობიექტის კომპლექსური შემოწმება. ასევე საავტომობილო ბენზინისა და დიზელის საწვავის ხარისხის კანონმდებლობით დადგენილ ნორმებთან შესაბამისობის დადგენის მიზნით, შერჩევითი წესით განხორციელდა 8 ბენზინგასამართი სადგურიდან ბენზინისა და დიზელის საწვავის სინჯების აღებისა და ლაბორატორიული კვლევის პროცედურები.		ადმინისტრაციული ხარჯი	ადმინისტრაციული ხარჯი	
1.1.2	ქ. თბილისის ქუჩების სველი წესით დასუფთავება თანამედროვე მეთოდებით	რეგულარულად მორწყული-მორეცხილი სულ მცირე 100 ქუჩა 780 ათასი მ² ფართობით რეგულარულად მექანიკური ცოცხით (სვიპერით) დასუფთავებული სულ მცირე 35 ქუჩა 500 ათასი მ² ფართობით შემძენილი სულ მცირე 15 გზის გამწმენდი (ე.წ. სვიპერი)	შპს თბილისერვის ჯგუფი	2026 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - მეტწილად შესრულდა	51%	საანგარიშო პერიოდში რეგულარულად მექანიკური ცოცხით (სვიპერით) სუფთავდებოდა ქ. თბილისის სულ მცირე 35 ქუჩა, რაც დაახლოებით შეადგენს 500 000 მ²-ს. საანგარიშო პერიოდში რეგულარულად ირწყვებოდა და ირეცხებოდა ქ. თბილისის 100 ქუჩა, რაც დაახლოებით შეადგენს 780 000 მ²-ს.		9,031,281	0	
1.1.3	მშენებლობითა და დემონტაჟით გამოწვეული მტკრის ემისიების შემცირების არსებული რეგულაციების გაუმჯობესება	დამტკიცებული ცვლილებები საქართველოს მთავრობის 2014 წლის 27 მაისის №361 დადგენილება „მშენებლობის უსაფრთხოების შესახებ ტექნიკური რეგლამენტის დამტკიცების თაობაზე“	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო/ გარემოსა და კლიმატის ცვლილების დეპარტამენტი	2025 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - ნაწილობრივ შესრულდა	10%	მსოფლიო ბანკის დაფინანსებით მოწვეული საერთაშორისო ექსპერტის მიერ ჩატარდა ქ. თბილისში სამშენებლო საქმიანობის რეგულირებისა და პრაქტიკის შეფასება და მომზადდა შესაბამისი ანგარიში. დოკუმენტი მიმოიხილავს სამშენებლოს სექტორიდან ჰაერის დაბინძურების რეგულირების კუთხით საუკეთესო საერთაშორისო პრაქტიკას და მოიცავს რეკომენდაციებს საქართველოში არსებული რეგულაციებისა და პრაქტიკის გაუმჯობესების მიზნით. ანგარიშის მიხედვით ქართული კანონმდებლობა ითვალისწინებს მშენებლობისა და დემონტაჟის პროცესში ჰაერის დაბინძურების შემცირებლად გარკვეულ ვალდებულებებს, თუმცა არსებობს გამოწვევები აღნიშნული რეგულაციების პრაქტიკაში განსახორციელების პროცესში.		ადმინისტრაციული ხარჯი	ადმინისტრაციული ხარჯი	

1. 1. 4	მშენებლობისა და დემონტაჟის დროს მტვრის ემისიების პრევენციის შესახებ რეგულაციების აღსრულების გაუმჯობესება ქ. თბილისში	ინსპექტირების წლიური გეგმა	ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექცია	2026 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - ნაწილობრივ შესრულდა	10%	2024 წლის განმავლობაში მუნიციპალური ინსპექციის მიერ განხორციელდა შემდეგი სახის საქმიანობა: 1) ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 152 ⁵ მუხლის დარღვევისთვის, რაც ითვალისწინებს ამტვერებადი მასალის სველი მეთოდის გარეშე დამუშავებას, გამოიწერა 13 ჯარიმა; 2) ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 152 ⁶ მუხლის დარღვევისთვის, რაც ითვალისწინებს მშენებარე კონსტრუქციის ღია სივრცეში ამტვერებადი მასალის განთავსებას, გამოიწერა 5 ჯარიმა; 3) ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 152 ⁹ მუხლის დარღვევისთვის, რაც ითვალისწინებს სამშენებლო მოედანზე ამტვერებადი მასალის შეუფუთავად განთავსებას, გამოიწერა 16 ჯარიმა		ადმინისტრაციული ხარჯი	ადმინისტრაციული ხარჯი	ობიექტის შემოწმება ხდება ცხელ ხაზზე შემოსული შეტყობინების, ფოტო ხაფანგიდან მიღებული ინფორმაციის ან/და ტერიტორიის ვიზუალური დათვალიერებით გამოვლენილი დარღვევების შემდეგ. ინსპექტირება არის ყოველდღიური (24 საათიან რეჟიმში) და კონკრეტული გეგმა ამ მიმართულებით არ არსებობს. ხორციელდება სხვადასხვა დარღვევებზე რეაგირება. შესაბამისად დამრღვევზე დამოკიდებული, რომელ მათგანს განახორციელებს და რა კუთხით მოგვიწევს შემოწმება.
1. 1. 5	ამტვერებადი სამშენებლო მასალების განთავსების, ტრანსპორტირების და რეალიზაციის შესახებ რეგულაციების აღსრულების გაუმჯობესება ქ. თბილისში	ინსპექტირების წლიური გეგმა	ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მუნიციპალური ინსპექცია	2026 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - მეტწილად შესრულდა	67%	2024 წლის განმავლობაში მუნიციპალური ინსპექციის მიერ განხორციელდა შემდეგი სახის საქმიანობა: 1) ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 152 ⁷ მუხლის დარღვევისთვის, რაც ითვალისწინებს ამტვერებადი მასალის გადაუხურავად ტრანსპორტირებას სატრანსპორტო საშუალებით, გამოიწერა 95 ჯარიმა. 2) ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 152 ⁸ მუხლის დარღვევისთვის, რაც ითვალისწინებს ბეტონშხიდი მანქანიდან ბეტონის გზის სავალ ნაწილზე დაღვრას, გამოიწერა 23 ჯარიმა		ადმინისტრაციული ხარჯი	ადმინისტრაციული ხარჯი	დარღვევის გამოვლენა ხდება ვიზუალური დათვალიერებით და მოწმდება ის სუბიექტი, რომელიც არღვევს კანონს, რაც ვიზუალური დაკვირვებითაც ნათელია (გადაუფარებელი აქვს ე.წ. ტენტი", ღვრის ბეტონს და ა.შ.). ინსპექტირების პროცესი არის მიმდინარე და ხორციელდება ზოგადად ავტომობილთა გადაადგილებაზე დაკვირვება. აღსანიშნავია, რომ სამუშაო პროცესი ყოველდღიურია, ინსპექტირება 24 საათიან

		ამტვერებადი მასალების განთავსებისა და რეალიზაციის პუნქტების წელიწადში სულ მცირე 70 შემოწმება								რეჟიმში მიმდინარეობს როგორც მორიგე ჯგუფებით, ასევე ფოტოხაფანგებით და თანამშრომლები საქმიანობენ სხვადასხვა მიმართულებით, როგორც ნარჩენების მართვის კოდექსით გათვალისწინებულ დარღვევებზე, ასევე ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსით გათვალისწინებულ სხვადასხვა დარღვევებზე, შესაბამისად არ არსებობს კონკრეტული გეგმა, რომლითაც განისაზღვრება მხოლოდ აღნიშნული მიმართულებით შესამოწმებელი სუბიექტების რაოდენობა, რადგან თანამშრომელთა საქმიანობა მრავალმხრივია და ევალებათ სხვადასხვა საკითხთან დაკავშირებით კონტროლი.	
1. 1. 6	მტვრის ნაწილაკების გაფრქვევის შესამცირებლად ღია გრუნტით დაფარული სივრცეების რეაბილიტაცია გამწვანებით ან სხვა გზით	დარგულია 45 000 ხე და 375 000 ბუჩქი და გამწვანებული 90 ჰა ფართობის ტერიტორია	ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის გარემოს დაცვის საქალაქო სამსახური	2026 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - ნაწილობრივ შესრულდა	17%	ქ.თბილისის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე მწვანე ნარგავების (დიდტანოვანი ხეების, დეკორატიული ბუჩქების,ბალახოვანი მცენარეების) დარგვის და ტყის გაშენება-აღდგენის ღონისძიებების ფარგლებში, დაირგო 345 885 ძირი მწვანე ნარგავი (263 871 ძირი ხე და 82 014 ძირი დეკორატიული ბუჩქი). ფართობების მითითება ამ ეტაპზე რთულია, ვინაიდან ობიექტები ძლიერ ფრაგმენტირებულია.		39,000,000	7612183.53	მწვანე ნარგავების რაოდენობა აგრეთვე მოიცავს „ქართუ“ ფონდის მიერ მთაწმინდის ფერდობის გაშენების პროექტის ფარგლებში განხორციელებულ დარგვებსაც (247 608 ხე და 43021 ბუჩქი). ფინანსური მონაცემი ეხება მხოლოდ ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის მიერ გათვალისწინებულ ბიუჯეტს და არ მოიცავს „ქართუ“ ფონდის მიერ გაწეულ ხარჯებს. ძირითად რისკებს/გამოწვევებს წარმოადგენს არ შემდგარი ტენდერი/კონტრაქტორების მიერ ხელშეკრულებით განსაზღვრული პირობების შეუსრულებლობა.

1. 2. 1	ასს-ების სავალდებულო პერიოდული ტექნიკური ინსპექტირების გვერდის ავლის მანვე პრაქტიკის შემცირების მიზნით საგზაო მონიტორინგის ინსტრუმენტების გაუმჯობესება	ქ. თბილისში დამატებულია 10 სახელმწიფო საწარმო ნიშნის ამომცნობი ე.წ. „ჭკვიანი კამერა“	საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს სსიპ საზოგადოებრივი უსაფრთხოების მართვის ცენტრი 112	2026 წლის IV კვარტალი	განხორციელდა	100%	აქტივობის განხორციელდა 2024 წელს.		50,000		
1. 2. 2	გზებზე ასს-ების გამონაბოლქვის კონტროლის ფარგლებში დახარჯებული ავტომობილების სავალდებულო ტექნიკური ინსპექტირების ვალდებულების შემოღება	საქართველოს პარლამენტისთვის წარდგენილია საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსში შესაბამისი ცვლილებების პროექტი	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო/ გარემოსა და კლიმატის ცვლილების დეპარტამენტი	2025 წლის IV კვარტალი	არ დაწყებულია	0%	აქტივობის განხორციელება არ დაწყებულია	ადმინისტრაციული ხარჯი	0		
1. 2. 3	ქ. თბილისში გზებზე ასს-ების გამონაბოლქვის კონტროლის ინტენსივობის გაზრდა	ქ. თბილისში მოქმედებს ასს-ების გამონაბოლქვის გამზომი საველე საზომი მოწყობილობით აღჭურვილი დამატებით სულ მცირე 2 ეკიპაჟი	სსდ გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის დეპარტამენტი	2024 წლის IV კვარტალი	განხორციელდა	100%	აქტივობის განხორციელდა 2024 წელს.		375,000		
1. 2. 4	ქ. თბილისში ასს-ების გამონაბოლქვის გამზომი დისტანციური ხელსაწყოების დამონტაჟება გზისპირად	დამონტაჟებული სულ მცირე 3 ხელსაწყო	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო/გარემოსა და კლიმატის ცვლილების დეპარტამენტი	2026 წლის IV კვარტალი	არ დაწყებულია	0%	აქტივობის განხორციელება არ დაწყებულია		30,000	0	აქტივობის განხორციელება დამოკიდებულია დაფინანსების მოძიებაზე.
1. 2. 5	ჭკვიანი მუქნიშნების სისტემის დიზაინის გაფართოება ქ. თბილისში ჰაერის რეალური მდგომარეობის გათვალისწინების მიზნით	დაგეგმვის პროცესში არსებული ჭკვიანი მუქნიშნების სისტემაში ინტეგრირებულია მოდული ჰაერის რეალური მდგომარეობის გასათვალისწინებლად	ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის სსიპ ტრანსპორტის და ურბანული განვითარების სააგენტო	2026 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - ნაწილობრივ შესრულდა	10%	საანგარიშო პერიოდში გერმანიის რეკონსტრუქციისა და განვითარების ბანკის (KfW) მხარდაჭერით მიმდინარეობდა ინტეგრირებული სატრანსპორტო სისტემის დეტალური დიზაინის შემუშავება, რომელშიც გათვალისწინებული იქნება ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის მოდული. 2025 წლის ბოლომდე დაგეგმილია სატრანსპორტო ნაკადების მართვის ცენტრის აპარატურული განახლება და სასერვერე ინფრასტრუქტურის მოწყობა, მომდევნო ნაბიჯების განსახორციელებლად. 2026 წლის I-II კვარტალიდან იგეგმება ტენდერების რამდენიმე ლოტად გამოცხადება ქ. თბილისის გონიერი სატრანსპორტო სისტემების და მათი შემადგენელი კომპონენტების შესასყიდად და დასაწერად. მთლიანი პროექტის დასრულების სავარაუდო თარიღია 2028 წლის III-IV კვარტალი.		804,120	მონაცემის დადგენა არის შეუძლებელი	

1. 2. 6	კატალიზური კონვერტორის ამოღების მანქანის პრაქტიკის შემცირების გზების იდენტიფიცირება	მომზადებული ანგარიში კატალიზური კონვერტორის ამოღების მანქანის პრაქტიკის შემცირების გზების შესახებ	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო/ გარემოსა და კლიმატის ცვლილების დეპარტამენტი	2025 წლის IV კვარტალი	არ დაწყებულია	0%	აქტივობის განხორციელება არ დაწყებულია		60,000	0	აქტივობის განხორციელება დამოკიდებულია დაფინანსების მოძიებაზე.
1. 2. 7	უფრო სუფთა და ახალი ავტომობილების იმპორტის წახალისების მიზნით 2017 წელს განხორციელებული საგადასახადო რეფორმის შედეგების ანალიზი	მომზადებული და გამოქვეყნებული შესაბამისი ანგარიში	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო/ გარემოსა და კლიმატის ცვლილების დეპარტამენტი	2026 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - ნაწილობრივ შესრულდა	40%	ევროკავშირის პროექტის „ჰაერის ხარისხის ინსტრუმენტებისა და ავტომობილების ემისიის სტანდარტების გაუმჯობესება საქართველოს მოქალაქეების ჯანმრთელობის უკეთესი დაცულობისთვის“ ფარგლებში მიმდინარეობს უფრო სუფთა სატრანსპორტო საშუალებების (ელექტრო, ჰიბრიდი) წახალისების მხრივ განხორციელებული ღონისძიებების, მათ შორის 2017 წელს ჩატარებული საგადასახადო რეფორმის შედეგების ანალიზი. შეგროვებულია ინფორმაცია და მიმდინარეობს ანგარიშზე მუშაობა. კვლევას ახორციელებს ესპანეთის ფისკალური კვლევების ინსტიტუტის ექსპერტები ესპანეთის ფინანსთა სამინისტროსთან თანამშრომლობით.		104,536	50,000	
1. 2. 8	ქ. თბილისში ქუჩისა და საგზაო ინფრასტრუქტურის დიზაინის თანამედროვე სტანდარტების შემუშავება	ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის საკრებულოსთვის წარდგენილი დადგენილების პროექტი ქუჩისა და საგზაო ინფრასტრუქტურის დიზაინის სტანდარტების დამტკიცების თაობაზე	ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის სსიპ ტრანსპორტის და ურბანული განვითარების სააგენტო	2025 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - მეტწილად შესრულდა	70%	აზიის განვითარების ბანკთან თანამშრომლობით, თბილისის ტრანსპორტისა და ურბანული განვითარების სააგენტო ამახადებს ქუჩის დიზაინის გზამკვლევს (Street Design Guidelines), რომლის მიზანია ქუჩის დიზაინის მიმართულებით საუკეთესო საერთაშორისო პრაქტიკის დანერგვა თბილისში. საანგარიშო პერიოდში დასრულდა მუშაობა ქუჩის დიზაინის სტანდარტების გზამკვლევზე. ივნისში გაიმართა ანგარიშის პრეზენტაცია თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის შესაბამისი სამსახურებისა და რაიონის გამგეობების წარმომადგენლების მონაწილეობით.		ადმინისტრაციული ხარჯი	ადმინისტრაციული ხარჯი	
1. 2. 9	ქ. თბილისის მეზობელ ქალაქებთან (მცხეთა, რუსთავი, გარდაბანი) დამაკავშირებელი რეგიონული სარკინიგზო ტრანსპორტის განვითარების ტექნიკურ-ეკონომიკური შესაძლებლობების კვლევა	გამოქვეყნებული რეგიონული სარკინიგზო ტრანსპორტის განვითარების ტექნიკურ-ეკონომიკური კვლევის ანგარიში	სსიპ სარკინიგზო ტრანსპორტის სააგენტო	2025 წლის II კვარტალი	არ დაწყებულია	0%	აქტივობა არ განხორციელებულა, ვინაიდან დაფინანსება ვერ იქნა მოძიებული.		400,000	0	აქტივობა განხორციელდება შესაბამისი დაფინანსების ან მხარდაჭერის მოპოვების შემთხვევაში

1. 2. 10	ქ. თბილისის მიმდებარე დასახლებებსა და ქ. თბილისის შორის საზოგადოებრივი ტრანსპორტით გადაადგილების ხელშეწყობა	ქ. თბილისის მიმდებარე სულ მცირე 3 დასახლებასა და ქ. თბილისის შორის მოძრაობს საზოგადოებრივი ტრანსპორტი	ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის სსიპ ტრანსპორტის და ურბანული განვითარების სააგენტო მცხეთის მუნიციპალიტეტის მერია გარდაზნის მუნიციპალიტეტის მერია	2026 წლის IV კვარტალი	არ დაწყებულა	0%	აქტივობის განხორციელება არ დაწყებულა		2,000,000	0	აღნიშნული აქტივობის შესრულების მიზნით საჭიროა შეიქმნას რეგიონალური ფორმატის უწყება/ორგანო, რომელშიც ჩაერთვება ყველა დაინტერესებული სახელმწიფო და ადგილობრივი თვითმმართველობის დაწესებულება.
1. 2. 11	სამთავრობო დონეზე სამუშაო ჯგუფის შექმნა ტრანსპორტის საკითხებზე თბილისის ეკონომიკური აგლომერაციისთვის	ჩამოყალიბებულია სამუშაო ჯგუფი	ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის სსიპ ტრანსპორტის და ურბანული განვითარების სააგენტო	2025 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - ნაწილობრივ შესრულდა	15%	ტრანსპორტის საკითხებზე სამთავრობო დონეზე სამუშაო ჯგუფის შექმნის მიზნით შერჩეულია შესაბამისი სახელმწიფო უწყებები.		ადმინისტრაციული ხარჯი	ადმინისტრაციული ხარჯი	
1. 2. 12	ავტობუსების სავალი ზოლების ქსელის გაფართოება ქ. თბილისში	მოწყობილი ავტობუსების სავალი ზოლი სულ მცირე 3 ქუჩაზე	ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის სსიპ ტრანსპორტის და ურბანული განვითარების სააგენტო	2026 წლის IV კვარტალი	განხორციელდა	100%	საანგარიშო პერიოდში ავტობუსის ზოლი დაიხაზა დამატებით ორ ქუჩაზე (პეკინის გამზირი და ბერი გაბრიელ სალოსის გამზირი), რაც ჯამში შეადგენს 4 კილომეტრს.		100,000	მონაცემის დადგენა არის შეუძლებელი	
1. 2. 13	ზონალურ-საათობრივი პარკირების სისტემის გაფართოება ქ. თბილისში	ზონალურ-საათობრივი პარკირების სისტემაში ჩართულია სულ მცირე 10 ქუჩა	ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის სსიპ ტრანსპორტის და ურბანული განვითარების სააგენტო	2026 წლის IV კვარტალი	განხორციელდა	100%	საანგარიშო პერიოდში ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მასშტაბით მოეწყო ზონალურ-საათობრივი პარკირების 2124 ლოტი 9 ქუჩაზე.				
1. 2. 14	ველოსიპედით გადაადგილების ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესება ქ. თბილისში	მოწყობილი ახალი ველობილიკები 18 კმ სიგრძეზე	ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის სსიპ ტრანსპორტის და ურბანული განვითარების სააგენტო	2026 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - ნაწილობრივ შესრულდა	24%	საანგარიშო პერიოდში აქტივობის ფარგლებში ღონისძიებები არ ჩატარებულა.				
1. 2. 15	ველოსიპედის (მ.შ. ელექტროველოსიპედის) იმპორტის დღგ-სგან გათავისუფლების ინიცირება	საქართველოს პარლამენტისთვის წარდგენილია ცვლილებების პროექტი საგადახადო კოდექსში	ფინანსთა სამინისტრო	2026 წლის IV კვარტალი	არ დაწყებულა	0%	აქტივობის განხორციელება არ დაწყებულა		ადმინისტრაციული ხარჯი		საგადასახადო კოდექსში ცვლილებების განხორციელების შესახებ პროექტის ინიცირებამდე აუცილებელია შესაბამისი ღონისძიების მიზანშეწონილობის თაობაზე რეგულირების გავლენის შეფასების და დეტალური ანალიზის მომზადება.

1. 2. 16	ფებით გადაადგილების დამატებითი ინფრასტრუქტურის მოწყობა/რეაბილიტაცია ქ. თბილისში	განახლებული ტროტუარი 300,000 მ² ფართობზე	ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის ინფრასტრუქტურის განვითარების საქალაქო სამსახური	2026 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე-ნაწილობრივ შესრულდა	28%	საანგარიშო პერიოდში ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის ცენტრალურ ქუჩებზე განხორციელდა მსხვილი საგზაო ინფრასტრუქტურული პროექტები, რომელიც ასევე მოიცავდა ტროტუარების მოწყობისა და რეაბილიტაცია-მოდერნიზაციის სამუშაოებს. კერძოდ, მ. შავიშვილის ქუჩაზე, ე. მაისურაძის ქუჩაზე, მ. გახოვიძის ქუჩაზე. ვლადიმერ და არჩილ ასათიანების ქუჩასა და ზოზ უოლშის ქუჩაზე საერთო ჯამში მოეწყო და რეაბილიტაცია ჩატარდა 14 754 მ2 ტროტუარს.		7,000,000	1,475,400	მსხვილი საგზაო ინფრასტრუქტურული პროექტების განხორციელებისას სამსახური საპროექტო დოკუმენტაციაში ითვალისწინებს ტროტუარების რეაბილიტაციისა და რიგ შემთხვევაში პარამეტრების გაუმჯობესებისათვის საჭირო სამუშაოებს. იმის გათვალისწინებით რომ ცენტრალური ქუჩების რეაბილიტაციის პროცესი მულტიუწყებრივია და ჩართულია სხვადასხვა საქალაქო სამსახურები და კომუნიკაციების მფლობელი ორგანიზაციები, ხშირ შემთხვევაში პროექტის განხორციელებას სჭირდება იმაზე მეტი დრო ვიდრე ეს საჭირო იქნებოდა მხოლოდ ქუჩის ტროტუარებისა და სავალი ნაწილის აღდგენისთვის.
1. 2. 17	სატრანსპორტო საშუალებების ექსპლუატაციისას წარმოქმნილი ხმაურის დასაშვები ნორმებისა და ამ ნორმებთან შესაბამისობის დადგენის წესის შემუშავება	საქართველოს მთავრობისთვის წარდგენილი სატრანსპორტო საშუალების ექსპლუატაციისას წარმოქმნილი ხმაურის დასაშვები ნორმის განსაზღვრის შესახებ მთავრობის დადგენილების პროექტი	შინაგან საქმეთა სამინისტრო	2024 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე-ნაწილობრივ შესრულდა	15%	2024 წლის 13 დეკემბერს საქართველოს პარლამენტის მიერ მიღებული „საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსში ცვლილების შეტანის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“ (153-IX-XIმპ) და „საგზაო მოძრაობის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“ საქართველოს კანონის ცვლილების შეტანის შესახებ“ საქართველოს კანონების (154-IX-XIმპ) საფუძველზე სატრანსპორტო საშუალების ექსპლუატაციისას წარმოქმნილი ხმაურის მარეგულირებელი ნორმების ამოქმედების ვადამ გადაიწია და აღნიშნული 2025 წლის 1 იანვრის ნაცვლად ამოქმედდება 2026 წლის 1 იანვრიდან. შესაბამისად, გადაიწია სატრანსპორტო საშუალების ექსპლუატაციისას წარმოქმნილი ხმაურის დასაშვები ნორმების განსაზღვრის შესახებ მთავრობის დადგენილებისა და სატრანსპორტო საშუალების ექსპლუატაციისას წარმოქმნილი ხმაურის დასაშვებ ნორმებთან შესაბამისობის დადგენის წესის განსაზღვრის შესახებ საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრის ბრძანების მიღების თარიღებზე. დასახელებული კანონქვემდებარე		ადმინისტრაციული ხარჯი	ადმინისტრაციული ხარჯი	

		დამტკიცებული საქართველოს შინაგან საქმეთა მინისტრის ბრძანება სატრანსპორტო საშუალების ექსპლუატაციისას წარმოქმნილი ხმაურის დასაშვებ ნორმასთან შესაბამისობის დადგენის წესის განსაზღვრის შესახებ			სამართლებრივი აქტების შემუშავება და მიღება განხორციელდება 2026 წლის 1 იანვრამდე (ნაცვლად 2025 წლის 1 იანვრისა). ზემოაღნიშნული საკანონმდებლო ცვლილების საფუძველს წარმოადგენდა შემდეგი გარემოება: მნიშვნელოვანია, რომ სატრანსპორტო საშუალების ექსპლუატაციისას წარმოქმნილი ხმაურის დასაშვები ნორმები და სატრანსპორტო საშუალების ექსპლუატაციისას წარმოქმნილი ხმაურის დასაშვებ ნორმებთან შესაბამისობის დადგენის წესი განისაზღვროს საუკეთესო საერთაშორისო პრაქტიკის ანალიზის საფუძველზე. ამასთან, სატრანსპორტო საშუალების ექსპლუატაციისას წარმოქმნილი ხმაურის შემოწმებისას აუცილებელია შესაბამისი ხელსაწყო შეძენა, რა მიზნითაც საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტრო სწავლობს ბაზარზე არსებული სპეციალური ხელსაწყოების ტექნიკურ მახასიათებლებსა და მათ საბაზრო ღირებულებას. ამჟამად ხელსაწყო ზუსტი სახე და მისი საბაზრო ღირებულება დადგენილი არ არის. მითითებული კვლევის დასრულების შემდეგ მოხდება შესაბამისი კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტების მიღება და სათანადო ხელსაწყოების შეძენა, რათა უზრუნველყოფილ იქნეს საკანონმდებლო ცვლილებებით განსაზღვრული სამართალდარღვევის მარეგულირებელი ნორმების ეფექტური აღსრულება. ყოველივე ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, 1.2.17 აქტივობით გათვალისწინებული კანონქვემდებარე ნორმატიული აქტები ჯერ არ არის მომზადებული და აღნიშნული შემუშავდება საუკეთესო საერთაშორისო პრაქტიკის ანალიზისა და სატრანსპორტო საშუალების ექსპლუატაციისას წარმოქმნილი ხმაურის მზომი შესაბამისი ხელსაწყო შეძენის შემდეგ, 2026 წლის 1 იანვრამდე. ამასთან, დამატებით გაცნობებთ, რომ საქართველოს პარლამენტმა მიმდინარე წლის 2 ოვლის მესამე მოსმენით მიიღო „საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსში ცვლილების შეტანის შესახებ“ და „საგზაო მოძრაობის შესახებ“ საქართველოს კანონში ცვლილების შეტანის თაობაზე“ საქართველოს კანონები. დასახელებული საკანონმდებლო ცვლილების თანახმად, სატრანსპორტო საშუალების თვითნებურ გადაკეთებად აგრეთვე ჩაითვლება ავტომობილის მაყუჩის გადაკეთება. აღნიშნული ცვლილება აღმოფხვრის ისეთ შემთხვევებს, როდესაც სატრანსპორტო საშუალების მფლობელის მიერ სპეციალურად ხდება სატრანსპორტო საშუალების მაყუჩის გადაკეთება იმგვარად, რომ მას მოძრაობისას ჰქონდეს მაღალი ხმა. შესაბამისად, ამგვარი სატრანსპორტო საშუალების მართვისთვის პირს დავკისრება ადმინისტრაციული პასუხისმგებლობა.			
--	--	---	--	--	--	--	--	--

1. 2. 18	ქ. თბილისში მიწისზედა სარკინიგზო ტრანსპორტის განვითარების ტექნიკურ-ეკონომიკურ მიზანშეწონილობის კვლევა	გამოქვეყნებული ქ. თბილისში მიწისზედა სარკინიგზო ტრანსპორტის განვითარების ტექნიკურ-ეკონომიკურ მიზანშეწონილობის კვლევის ანგარიში	ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის სსიპ ტრანსპორტის და ურბანული განვითარების სააგენტო	2026 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე-ნაწილობრივ შესრულდა	10%	ქ. თბილისში მიწისზედა სარკინიგზო ტრანსპორტის განვითარების ტექნიკურ-ეკონომიკურ მიზანშეწონილობის კვლევის ჩასატარებლად დაწყებულია მოსამზადებელი სამუშაოები. კერძოდ საკითხთან დაკავშირებით მიმდინარეობს კომუნიკაცია ადგილობრივ და საერთაშორისო ექსპერტებთან/კონსულტანტებთან.		1,380,000	0	
1. 2. 19	ელექტრომობილების დამტენების რაოდენობის გაზრდა ქ. თბილისში	დამატებული ელექტრომობილების დამტენების სულ მცირე 100 პუნქტი	ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის სსიპ ქონების მართვის სააგენტო	2026 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე-ნაწილობრივ შესრულდა	33%	2025 წლის 19 თებერვალს სააგენტოს მიერ შპს "ბრზ სოლართან" და შპს "ქართლიენერჯისთან" გაფორმებული 3 ხელშეკრულების ფარგლებში კომპანიებმა უნდა უზრუნველყონ 66 (სამოცდაექვსი) ერთეული (თითოეული ხელშეკრულების ფარგლებში) ელექტროდამტენის განთავსება და ფუნქციონირების დაწყება. საანგარიშო პერიოდში მიმდინარეობდა მოსამზადებელი სამუშაოები აღნიშნული ელექტროდამტენების მონტაჟის მიზნით.		ადმინისტრაციული ხარჯი	ადმინისტრაციული ხარჯი	
1. 2. 20	შეღავათიანი ტარიფის დაწესების ინიცირება ელექტრომობილების დამტენისათვის მიწის ფართების გამოყოფაზე ქ. თბილისში	ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის საკრებულოსთვის წარდგენილი შესაბამისი დადგენილების პროექტი	ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერია	2025 წლის IV კვარტალი	არ დაწყებულა	0%	აქტივობის განხორციელება არ დაწყებულა		ადმინისტრაციული ხარჯი		
1. 2. 21	მრავალბინიან მშენებლობაზე სტანდარტის დაწესების ინიცირება ელექტრომობილების პარკინგის და დამტენებით უზრუნველყოფის მიზნით	ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის საკრებულოსთვის წარდგენილი შესაბამისი დადგენილების პროექტი	ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის სსიპ ტრანსპორტის და ურბანული განვითარების სააგენტო	2025 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე-ნაწილობრივ შესრულდა	20%	საანგარიშო პერიოდში ელექტრომობილების პარკინგის და დამტენებით უზრუნველყოფის მიზნით მრავალბინიან მშენებლობაზე სტანდარტის დაწესების მიზნით მიმდინარეობდა მუშაობა შესაბამისი დადგენილების პროექტზე.		ადმინისტრაციული ხარჯი	ადმინისტრაციული ხარჯი	
1. 2. 22	ავტომობილის ემისიის ევრო 6 სტანდარტის შემოღება	დამტკიცებულია შესაბამისი ცვლილებები საქართველოს მთავრობის 2023 წლის 28 ივნისის N238 დადგენილებაში	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო / გარემოსა და კლიმატის ცვლილების დეპარტამენტი	2026 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე-ნაწილობრივ შესრულდა	10%	დაიწყო ევროკავშირის პროექტი „ჰაერის ხარისხის ინსტრუმენტებისა და ტრანსპორტის ემისიის სტანდარტების გაუმჯობესება საქართველოში მოქალაქეთა ჯანმრთელობის უკეთ დასაცავად“, რომლის ფარგლებში შეფასდება საქართველოში ავტომობილის ემისიის სტანდარტების აღსრულების სისტემა და მომზადდება რეკომენდაციები აღნიშნული სისტემის გაუმჯობესების, მათ შორის ევრო 6 სტანდარტის შემოღების მიმართულებით. შეგროვებულია ინფორმაცია და მიმდინარეობს ანგარიშზე მუშაობა. კვლევას ახორციელებს ესპანეთის მრეწველობისა და ტურიზმის სამინისტროს ექსპერტები.		ადმინისტრაციული ხარჯი	ადმინისტრაციული ხარჯი	
1. 2. 23	ქ. თბილისის ტერიტორიაზე განსახორციელებელი არქიტექტურული პროექტების ტრანსპორტზე ზემოქმედების შეფასების	ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის საკრებულოსთვის წარდგენილია შესაბამისი დადგენილების პროექტი	ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის სსიპ ტრანსპორტის და ურბანული განვითარების სააგენტო	2025 წლის IV კვარტალი	განხორციელდა	100%	აქტივობის განხორციელდა 2024 წელს.		ადმინისტრაციული ხარჯი		

	მეთოდოლოგიის შემუშავება										
1. 2. 24	რუსთავ-თბილისის შორის ავტობუსების გადაადგილების მარშრუტების დივერსიფიცირება და ერთიანი საბილეთო სისტემის შემოღების შესაძლებლობის კვლევა	რუსთავ-თბილისის ავტობუსისთვის დამატებული ქ. თბილისში მოძრაობის სულ მცირე 1 მარშრუტი ახალი საბოლოო დანიშნულების წერტილით გამოქვეყნებულია კვლევა თბილისსა და რუსთავს შორის მოძრავი მგზავრებისთვის ერთიანი ბილეთის შემოღების პირობების შესახებ	ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის სსიპ ტრანსპორტის და ურბანული განვითარების სააგენტო	2025 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე - მეტწილად შესრულდა	80%	ქ. რუსთავიდან ქ. თბილისის მიმართულებით 2025 წელს დამტკიცდა და ექსპლუატაციაში გაეშვა 3 ახალი მარშრუტი: 1) რუსთავი - დიდუბე (#22 მარშრუტი, 15 ავტობუსი), 2) რუსთავი - უნივერსიტეტის მაღლივი კორპუსი (#23 მარშრუტი, 15 ავტობუსი), 3) რუსთავი - რკინიგზის სადგური (#24 მარშრუტი, 15 ავტობუსი). რუსთავ-თბილისის ავტობუსები სარგებლობენ ქ. თბილისში არსებული საავტობუსე სავალი ზოლებით (ე.წ. ბასლანებით). თბილისის მუნიციპალური ტრანსპორტის გაბილეთიანების სიტემასთან რუსთავის მუნიციპალური ავტობუსები ინტეგრირებული არ არის. ერთიანი საბილეთო სისტემის შემოღების შესაძლებლობის კვლევა არ დაწყებულია.		100000	345000	მარშრუტზე მოძრაობის დროს პიკის საათებში ხშირად იქმნება საცობი, იქ სადაც ავტობუსს არ უწევს ავტობუსის ზოლზე გადაადგილება. ამასთან, საჭიროა მარშრუტებზე მოძრავი ავტობუსის მძღოლების პროფესიონალიზმის ამაღლება და გამოწვევას წარმოადგენს მძღოლების სიმცირე.
1. 3. 1	ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის შესახებ მონაცემების და ინფორმაციის სისტემის ხარისხის გაუმჯობესება	შემუშავებული შესაბამისი სტანდარტული საოპერაციო პროცედურები შემუშავებული შესაბამისი ტრენინგის პროგრამები ჩატარებული სულ მცირე 5 ტრენინგი	სსიპ გარემოს ეროვნული სააგენტო	2026 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე-ნაწილობრივ შესრულდა	5%	საანგარიშო პერიოდში გრძელდებოდა ევროკავშირისა და გაეროს განვითარების პროგრამის დაფინანსებული პროექტის „ჰაერის ხარისხი მოქალაქეთა ჯანმრთელობის უკეთ დასაცავად“ განცოცხვება, რომლის ერთ-ერთ ღონისძიებასაც წარმოადგენს ატმოსფერული ჰაერის ხარისხობრივი მონაცემების ვალიდაციის სისტემის გაუმჯობესება. სწორედ აღნიშნული პროექტის ფარგლებშია დაგეგმილი ჰაერის ხარისხობრივი მონაცემების მართვის სტანდარტული საოპერაციო პროცედურების შემუშავება და შესაბამის საკითხზე სსიპ გარემოს ეროვნული სააგენტოს სპეციალისტების გადამზადება.		300000	0	
1. 3. 2	ქ. თბილისის აგლომერაციისთვის ემისიების ინვენტარიზაციის განახლება	განახლებული ინვენტარიზაცია	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო/გარემოსა და კლიმატის ცვლილების დეპარტამენტი	2026 წლის IV კვარტალი	არ დაწყებულა	0%	აქტივობის განხორციელება არ დაწყებულა		10000	0	აქტივობის განხორციელება დამოკიდებულია დაფინანსების მოძიებაზე.

1. 3. 3	მშენებლობითა და დემონტაჟით გამოწვეული ჰაერის დაბინძურების შეფასება	ჩატარებული და გამოქვეყნებული კვლევა	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო/ გარემოსა და კლიმატის ცვლილების დეპარტამენტი	2026 წლის IV კვარტალი	განხორციელ და	100%	მსოფლიო ბანკის დაფინანსებით მოწვეული საერთაშორისო ექსპერტის მიერ ჩატარდა ქ. თბილისში სამშენებლო საქმიანობის რეგულირებისა და პრაქტიკის შეფასება და მომზადდა შესაბამისი ანგარიში. დოკუმენტი მიმოიხილავს სამშენებლოს სექტორიდან ჰაერის დაბინძურების რეგულირების კუთხით საუკეთესო საერთაშორისო პრაქტიკას და მოიცავს რეკომენდაციებს საქართველოში არსებული რეგულაციებისა და პრაქტიკის გაუმჯობესების მიზნით. ანგარიშის მიხედვით მიუხედავად იმისა, რომ სამშენებლო საქმიანობიდან ჰაერის დაბინძურების შემცირებისა და შრომის უსაფრთხოების გარკვეული რეგულაციები ქვეყანაში არსებობს, ისინი ხშირად არ სრულდება თანმიმდევრულად ან მკაცრად. შემოწმების სიხშირე დაბალია, ჯარიმები შეიძლება არასაკმარისი იყოს და სექტორის ცნობიერების დონე არასაკმარისია. საკითხით დაინტერესებულ უწყებებს შორის პასუხისმგებლობების გადაფარვამ შეიძლება გამოიწვიოს დაბნეულობა ან ხარვეზები ანგარიშვალდებულებისა და აღსრულების კუთხით. ამასთან, ჰაერის ხარისხის ამჟამინდელი მონაცემები არასაკმარისია უშუალოდ მშენებლობის სექტორიდან დაბინძურების შესაფასებლად ან დაბინძურებაში აღნიშნული სექტორის ზუსტი წილის დასადგენად.		150000	45000	
1. 3. 4	ქ. თბილისის მოსახლეობის ექსპოზიციის შეფასება მავნე ნივთიერებების (PM10, PM2.5, NO2) ჰარბი კონცენტრაციებისადმი	ჩატარებული და გამოქვეყნებული კვლევა	სსიპ დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრი	2026 წლის IV კვარტალი	არ დაწყებულა	0%	აქტივობის განხორციელება არ დაწყებულა		30000	0	აქტივობის განხორციელება დამოკიდებულია დაფინანსების მოძიებაზე.
1. 3. 5	ჰაერის ხარისხის მოდელირების დანერგვა ურბანულ დონეზე ქ. თბილისის აგლომერაციაში	შემუშავებული და გააქტიურებული ჰაერის ხარისხის მოდელი	სსიპ გარემოს ეროვნული სააგენტო	2026 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე- ნაწილობრივ შესრულდა	15%	ევროკავშირის პროექტის "ჰაერის ხარისხი მოქალაქეთა უკეთესი ჯანმრთელობისთვის" ფარგლებში 2025 წლის მარტში საქართველოში პირველი მისიის დროს პროექტის ექსპერტებმა შეაგროვეს ინფორმაცია საქართველოში ჰაერის ხარისხთან დაკავშირებული ამჟამად არსებული მონაცემების და მოდელების შესახებ. შეგროვებული ინფორმაციის გაანალიზების საფუძველზე მომზადდა ანგარიშის სამუშაო ვერსია, რომელშიც განსაზღვრულია მოდელირების სისტემის დანერგვისა და განხორციელებისთვის საჭირო გამოთვლითი რესურსებისა და პერსონალის საჭიროებები.		150000	0	გამოწვევას წარმოადგენს ჰაერის ხარისხის მოდელირების სფეროში კვალიფიკაციის ნაკლებობა, რისთვისაც საჭიროა სსიპ გარემოს ეროვნული სააგენტოს სპეციალისტების გადამზადება. ასევე, აქტივობის განხორციელება დამოკიდებულია დონორული დაფინანსების უზრუნველყოფასა და საერთაშორისო ექსპერტების მოძიებაზე.

1. 4. 1	ჰაერის დაცვის საკითხებზე საინფორმაციო და საზოგადოების ცნობიერების ასამაღლებელი ღონისძიებების განხორციელება საგანმანათლებლო დაწესებულებებისთვის	ჩატარებული სულ მცირე 5 ღონისძიება	სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრი	2026 წლის IV კვარტალი	არ დაწყებულა	0%	აქტივობის განხორციელება არ დაწყებულა	10000	0	
1. 4. 2	ევროპის მობილობის ყოველწლიურ კვირეულში მონაწილეობა	ანგარიში/პრესრელიზი ევროპის მობილობის ყოველწლიურ კვირეულში თბილისის მონაწილეობის შესახებ	ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის სსიპ ტრანსპორტის და ურბანული განვითარების სააგენტო	2026 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე- ნაწილობრივ შესრულდა	33%	დაგეგმილია ევროპის მობილობის 2025 წლის კვირეული მონაწილეობა.	30000	0	
1. 4. 3	მდგრადი მობილობის შესახებ კამპანიის ჩატარება ქ. თბილისში	ჩატარებული კამპანია	სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრი	2026 წლის IV კვარტალი	არ დაწყებულა	0%	აქტივობის განხორციელება არ დაწყებულა	ადმინისტრაციული ხარჯი		
1. 4. 4	თბილისის აგლომერაციაში შიდასაქალაქო ავტობუსის მძღოლების ცნობიერების ამაღლება ეკო მართვის წესების შესახებ	ქ. თბილისის აგლომერაციაში შიდასაქალაქო ავტობუსის ყველა მძღოლს გავლილი აქვს ეკო-მართვის ტრენინგი	ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიის სსიპ ტრანსპორტის და ურბანული განვითარების სააგენტო	2024 წლის IV კვარტალი	არ დაწყებულა	0%	საანგარიშო პერიოდში მიმდინარეობდა მუშაობა ქ. თბილისის შიდასაქალაქო ავტობუსის მძღოლებისთვის ეკო-მართვის ტრენინგის დაგეგმვაზე.	1658205	0	აქტივობის განხორციელება მოითხოვს დიდ ადამიანური და ფინანსური რესურსების მობილიზებას. ამიტომაც მისი განხორციელება 2026 წლამდე გაგრძელდება.
1. 4. 5	თბილისის აგლომერაციაში ინდიკატორული მონიტორინგის გაფართოებული კამპანიის ჩატარება	ჩატარებული ერთჯერადი გაფართოებული მონიტორინგის კამპანია	სსიპ გარემოს ეროვნული სააგენტო	2026 წლის IV კვარტალი	არ დაწყებულა	0%	აქტივობის განხორციელება არ დაწყებულა	20000	0	აქტივობის განხორციელება დამოკიდებულია დაფინანსების მოძიებაზე.

1. 4. 6	სამშენებლო სექტორის ოპერატორების განათლება და ინფორმირება ოპერირების და ტრანსპორტირების პროცესში მტვრის ემისიების პრევენციის არსებული რეგულაციების და მეთოდების შესახებ	ჩატარებული სულ მცირე 1 ტრენინგი სამშენებლო სექტორის ოპერატორებისთვის მომზადებული და გავრცელებული სულ მცირე 200 ერთეული საინფორმაციო მასალა ქალაქში არსებულ სამშენებლო მოედნებზე	სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრი	2026 წლის IV კვარტალი	მიმდინარე- ნაწილობრივ შესრულდა	50%	მსოფლიო ბანკის დაფინანსებით მოწვეული საერთაშორისო ექსპერტის მიერ ჩატარდა ქ. თბილისში სამშენებლო საქმიანობის რეგულირებისა და პრაქტიკის შეფასება და მომზადდა შესაბამისი ანგარიში. გარდა შეფასებისა ექსპერტმა მოამზადა ცნობიერების დონის ასამაღლებელი შემდეგი მასალები: 1. საქართველოში (თბილისი) სამშენებლო და დემონტაჟის ობიექტებიდან მტვრისა და სხვა მავნე ნივთიერებათა ემისიების შემცირების საკომუნიკაციო გეგმა, რომელიც ითვალისწინებს სხვადასხვა ტიპის ცნობიერების დონის ამაღლების აქტივობებს სამშენებლო კომპანიების მენეჯერების, სამშენებლო მუშახელის და ახლომდებარე თემებისა და მოსახლეობისთვის. 2. სამშენებლო ობიექტებზე მტვრისა და სხვა მავნე ნივთიერებათა ემისიების შემცირების პრაქტიკული სახელმძღვანელო, რომელიც იძლევა რჩევებს ტექნიკისა და საუკეთესო პრაქტიკის შესახებ, რათა შემცირდეს მტვრისა და სხვა მავნე ნივთიერებათა ემისიები სამშენებლო და დემონტაჟის სამუშაოების შედეგად. ის შექმნილია სექტორში მენეჯმენტისა და გადაწყვეტილების მიმღები პირებისთვის და გვთავაზობს მიზანმიმართულ სტრატეგიებს დაბინძურების კონტროლისთვის პროექტის მთელი სასიცოცხლო ციკლის განმავლობაში. ამ სახელმძღვანელოში მოცემული მითითებების დაცვით, მენეჯერებსა და კონტრაქტორებს შეუძლიათ ეფექტურად დაიცვან საზოგადოებრივი ჯანმრთელობა, შეამცირონ გარემოზე ზემოქმედება და უზრუნველყონ, რომ მათი პრაქტიკა შესაბამისობაშია მოქმედ ადგილობრივ რეგულაციებთან და საერთაშორისო სტანდარტებთან. 3. მტვრის ემისიების შერბილების ტექნიკები და შესაბამისი ინფოგრაფიკა; დღიური საკონტროლო სია სამშენებლო ობიექტის მუშახელისთვის სამშენებლო ტექნიკის გამართული ფუნქციონირების უზრუნველყოფისთვის; 4. ჯანმრთელობის დაცვის ცნობარი სამშენებლო მტვრის ინჰალაციის შესამცირებლად 25 ივნისს სსიპ გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრში გაიმართა სემინარი სამშენებლო სექტორიდან ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების შემცირების საუკეთესო პრაქტიკასა და თანამედროვე მიდგომებზე. სემინარზე სამშენებლო კომპანიების, ქ. თბილისის მუნიციპალიტეტის მერიისა და სსიპ შრომის ინსპექციის წარმომადგენლებს წარედგინათ პრეზენტაცია არსებული საკანონმდებლო მოთხოვნებისა და თანამედროვე მიდგომების შესახებ, რაც შესაძლოა მომავალში გადმოტანილ იქნას ეროვნულ კანონმდებლობაში. შეხვედრაზე გაიმართა დისკუსია მონაწილეების ჩართულობით.	20000	500	
---------------	---	---	---	--------------------------	--------------------------------------	-----	---	-------	-----	--